

▼ پشت‌صحنه فروش جدید وارداتی‌ها

مدیر طرح واردات خودرو وزارت صمت‌روز گذشته اعلام کرد که متقاضیان خودروهای وارداتی تا روز چهارشنبه (۳۰ مهر ۱۴۰۴) برای وکالتی‌کردن حساب خود به مبلغ ۵۰۰میلیون تومان فرصت دارند.

ثبت‌نام جدید واردات خودرو آن هم در شرایطی که تعهدات قبلی هنوز بلا تکلیف است، سئوالات بی‌شماری در راستای اهداف سیاستگذار خودرو در این زمینه مطرح می‌کند.به‌طوری‌که با گذشت نزدیک به هفت ماه از سال جاری و بلا تکلیفی و سردرگمی واردات، وزارت صمت با چه هدف و ایدهای ثبت‌نام جدیدی برای واردات خودرو آغاز کرده است؟ آنچه مشخص است فروش وارداتی‌ها موضوعی چندوجهی است که هم ابعادِی کلان دارد و هم مربوط به تنظیم‌گری بازار می‌شود.

بازار خودروی ایران در یک برهه‌ریختگی کجسایقه به سر می‌برد.این در حالی‌است که بخشی از این آشفتنگی به واردات مربوط می‌شود. هنوز تعرفه واردات به دلیل کشمکش میان دولت و مجلس مشخص نیست و با رای مقاماتی که هیات تطبیق مقررات مجلس در شهریورماه صادر کرد، وارد مرحله حساسی شده است. با وجود اعلام فهرست خودروهای وارداتی، هنوز ثبت‌سفارشی در سال جاری انجام نشده و به‌رغم پافشاری سازمان گمرک بر رشد ۱۶ درصدی ورود خودروهای خارجی در ۶ ماهه سال جاری نسبت به مدت مشابه سال قبل، ارقام اعلامی مربوط به خودروهایی است که سال گذشته ثبت‌سفارش شده‌اند.

از سوی دیگر، در حالی مهدی ضعیفی، مدیر طرح واردات خودروی وزارت صمت از فرصت نهایی وکالتی کردن حساب خودروهای وارداتی خبر داده که هنوز جزئیات خودروهای وارداتی مانند مدل، قیمت یا کلاس آنها مشخص نیست. در واقع در حالی هنوز فهرست خودروهای وارداتی این دوره مشخص نیست که متقاضی بدون اطلاع از شرایط جدید، باید مبلغی سنگین را نیز بلوکه کند. بنابراین در شرایطی این نوع فروش به ظاهر رسمی زیر چتر مجوزهای وزارت صمت انجام می‌شود که در عمل به معنای سلب حق انتخاب از مشتری است. خریدار نه می‌داند چه می‌خرد و نه می‌تواند در برابر تغییر قیمت یا تاخیر در تحویل اعتراض کند. با این اوصاف، این پرسش اساسی برای افکار عمومی ایجاد شده که دلیل پافشاری وزارت صمت بر این شیوه فروش چیست؟

ثبت‌لگران بر این باورند که هدف وزارت صمت می‌تواند انتقال سرمایه‌ها از بازارهای ارز و طلا به سمت بازار خودرو باشد.سیاستگذار در این روش پوشش ریسک نوسانات ارزی را دنبال می‌کند. در واقع جمع‌آوری سرمایه‌ها به دولت کمک می‌کند تا بخشی از ریسک‌های ناشی از نوسانات نرخ ارز را تا زمان تحویل نهایی خودرو مدیریت کند، اگرچه این موضوع به‌طور کامل شفاف‌سازی نشده است.

همچنین صاحب‌نظران، کنترل تورم انتظاری را دلیل دیگری برای در پیش گرفتن این رویه از سوی وزارت صمت عنوان می‌کنند.بلوکه شدن موقت این حجم از پول در بانک‌ها، برای یک دوره مشخص، می‌تواند تا حدودی از سرعت گردش پول در جامعه بکاهد و به صورت کوتاه‌مدت، انتظارات تورمی را در بخش‌های دیگر اقتصاد تعدیل کند. بنابراین به نظر می‌رسد اصرار وزارت صمت بیشتر معطوف به اهداف تنظیم‌گری بازار و تسهیل فرآیند تأمین مالی در شرایط کمبود منابع ارزی و پیچیدگی‌های دوره تحریم باشد، حتی اگر این کار به قیمت سلب حق انتخاب و افزایش ریسک برای مصرف‌کننده تمام شود.

■.....■

▼ فرار مالیاتی فرامرزی

فرار مالیاتی فرامرزی یکی از چالش‌های پیچیده و جهانی نظام‌های مالیاتی در قرن حاضر است. در این پدیده، مودیان با بهره‌گیری از خلأهای قانونی و امکانات مالی بین‌المللی، درآمد یا دارایی خود را از دید نظام مالیاتی کشور متبوع پنهان می‌کنند. رشد به‌اصطلاح «بهشت‌های مالیاتی» و ضعف همکاری میان کشورها، این روند را تسهیل کرده است. مقاله حاضر با تمرکز بر مبانی حقوقی، اقتصادی و اجرایی مقابله با فرار مالیاتی فرامرزی، نقش همکاری‌های بین‌المللی، فناوری‌های نوین و اصلاح ساختارهای داخلی را مورد بررسی قرار می‌دهد و در پایان، راهکارهایی برای تقویت شفافیت مالی و عدالت اقتصادی ارائه می‌یابد.

مالیات به عنوان یکی از ارکان اصلی تأمین بودجه عمومی، نقشی حیاتی در تحقق عدالت اجتماعی و پایداری اقتصاد دارد. با این حال، در عصر جهانی‌شدن و گسترش تبدلات مالی، دولتها با پدیده‌ای مواجه شده‌اند که مرز نمی‌شناسد: فرار مالیاتی فرامرزی. در این پدیده، مودیان از شبکه‌های پیچیده شرکت‌های صوری، حساب‌های خارجی و خلأهای قانونی میان کشورها استفاده می‌کنند تا از پرداخت مالیات طفره روند. نتیجه آن کاهش منابع مالی دولتها، تضعیف عدالت مالیاتی و بی‌اعتمادی عمومی است. در کنار این موضوع، مناطق در جهان وجود دارند که با عنوان «بهشت‌های مالیاتی» شناخته می‌شوند؛ مکان‌هایی که با نرخ مالیات صفر و محرمانگی بانکی، زمینه را برای پنهان‌سازی دارایی‌ها فراهم می‌کنند. در چنین شرایطی، همکاری بین‌المللی میان کشورها و بهره‌گیری از فناوری‌های نوین در تبادل اطلاعات مالی، به ضروری اجتناب‌ناپذیر تبدیل شده است. مفهوم و ابعاد فرار مالیاتی فرامرزی فرار مالیاتی فرامرزی Cross-border Tax Evasion) رفتاری عمدی است که در آن مؤدی با جابه‌جایی سرمایه، درآمد یا دارایی خود به کشور دیگر، از شمول قوانین مالیاتی کشور مبدأ خارج می‌شود. این رفتار ممکن است.

هوش مصنوعی حباب دارد؟

مریم لطفی | اخیرا مصحبت‌های زیادی در مورد حباب‌های بازار مالی وجود دارد که ناگزیر به سقوط منجر می‌شوند. سرمایه‌گذارانی که در قرن حاضر دو سقوط را تجربه کرده‌اند

اخیرا صحبت‌های زیادی در مورد حباب‌های بازار مالی وجود دارد که ناگزیر به سقوط منجر می‌شوند. سرمایه‌گذارانی که در قرن حاضر دو سقوط را تجربه کرده‌اند -ترکیدن حباب دات‌کام در آغاز آن و چند سال بعد ترکیدن حباب مسکن- به درستی از روند صعودی بازار سهام نگران هستند. افزایش ۸۵درصدی شاخص S&P ۵۰۰ در سه سال اخیر بر چند سهام متمرکز بوده است که در صدر آنها افزایش خیره‌کننده ۱۶۰۰درصدی انویدیا قرار دارد که تقریباً همزمان با انتشار اولیه چت‌جی‌پی‌تی از اوپن‌ای‌ای است.

هوش مصنوعی بسیار فراگیر شده است و شرکت‌های هوش مصنوعی توانسته‌اند در بازار سهام به رشد خوبی برسند. برخی اما این ترس را دارند که تاریخ تکرار شود و حباب آن بت‌کرد. رندال فروست، کارشناس امور مالی در مجله بارونز نوشت: اخیرا صحبت‌های زیادی در مورد حباب‌های بازار مالی که ناگزیر به سقوط منجر می‌شوند، وجود دارد، که احتمالا قوی‌ترین وظیفه جلوگیری از وقوع چنین اتفاقی است. یک محقق سقوط بسال ۱۹۲۹، در قالب کتابی جدید با همین موضوع، نوشته‌ی اندرو راس سورکین، روزنامه‌نگار نیویورک‌تایمز که هفت‌ی گذشته سوزه گزارش‌ی در برنامه‌ی ۶۰ دقیقه‌ی شبکه سی‌بی‌اس نیز بود، دوباره بر صفحه نمایش تلویزیون ظاهر شد.

او به‌طور خاص می‌گوید که تلاش فعلی برای ارائه سهام خصوصی و اعتبار به سرمایه‌گذاران حقیقی، یادآور بازارهایی تهاجمی ابزارهای مالی جدید و بدیع به عموم در دهه پررونق ۲۰۰۰ است که سپس در اثر سقوط اقتصاد از بین رفتند. سرمایه‌گذاران که در قرن حاضر دو سقوط را تجربه کرده‌اند - ترکیدن حباب دات کام در آغاز آن، و چند سال بعد بحران مالی پس از ترکیدن حباب مسکن - به درستی از روند صعودی بازار سهام نگران هستند. هیچ خواننده‌ای از این حوزه بی‌اطلاع نیست که افزایش ۸۵ درصدی شاخص S&P ۵۰۰ از زمان آغاز آن در سه سال پیش، در چند سهام متمرکز بوده است که در صدر آنها افزایش خیره‌کننده ۱۶۰۰ درصدی انویدیا قرار دارد که تقریباً همزمان با انتشار اولیه چت‌جی‌پی‌تی از اوپن‌ای‌ای است. همه اینها یادآور دوران حماقت دات کام در اوایل قرن بیستم است. تفاوت چیست؟

محمد فراتی در این باره گفت: یکی از بزرگ‌ترین معضلات که در سطح کشور باعث اعمال خاموشی با برنامه در تابستان امسال و زمینه بروز ناترازی با حدود ۲۰ هزار مگاوات شد وجود مزرعه‌های غیرمجاز ارز دیجیتال یا ماینر بود که هر دستگاه معادل یک کولر گازی نیاز به مصرف برق دارد. او افزود: یکی از مهم‌ترین معضلاتی که وجود این مزرعه‌های غیرمجاز در سطح شبکه برای ما به‌وجود آورده، ایجاد نوسان شدید ولتاژ در مناطقی است که چنین دستگاه‌هایی در مدار برق قرار می‌گیرند. این مساله چالش‌های متعددی را برای صنعت برق و شهروندان به وجود می‌آورد.

فراتی ضمن درخواست از شهروندان در خصوص اطلاع‌رسانی به موقع در صورت مشاهده چنین دستگاه‌هایی گفت: سامانه‌ای از سوی وزارت نیرو و توانیر جهت ثبت محرمانه گزارشات مردمی جهت اعلام محل اینگونه مزرعه‌های غیرمجاز به شماره ۳۰۰۰۵۱۲۱ در نظر گرفته شده است که شهروندان می‌توانند با ثبت دقیق اطلاعات مزرعه‌های غیرمجاز شامل ذکر استان، شهرستان یا شهر، آدرس خیابان یا کوچه و پلاک و نام به ما گزارش دهند. شهروندان با گزارش اینگونه مراکز غیرمجاز علاوه بر کمک به پایداری شبکه برق و جلوگیری از آسیب به تجهیزات شبکه و سوختن لوازم برقی ساکنان، پس از کشف و ضبط دستگاه‌ها توسط پلیس امنیت اقتصادی و دستگاه قضایی پاداش نقدی دریافت خواهند کرد.

رونق رمزارزی در سرزمین آفتاب

بیت‌کوین و سایر رمزارزهای اصلی شود و ضمن کاهش نوسانات کوتاه‌مدت، اعتبار این دارایی‌ها را به‌عنوان بخشی از سیستم مالی رسمی تقویت کند.

رمزارزی در ژاپن به‌عنوان «درآمد متفرقه» تلقی می‌شود و نرخ مالیات آن ممکن است تا ۵۵درصد نیز برسد. در صورت تصویب طرح جدید، این نرخ ممکن است کاهش یابد و در نتیجه، سرمایه‌گذاری در رمزارزها برای شهروندان جذاب‌تر شود.

در کنار آن، نهادهای مالی بزرگی همچون Daiwa و Nomura Holdings Securities Group نیز هم‌اکنون برنامه‌هایی برای ورود رسمی به بازار رمزارزها دارند. نومورا که بزرگ‌ترین کارگزار ژاپن محسوب می‌شود، در حال آماده‌سازی پرونده‌ای برای دریافت مجوز ارائه خدمات معاملات رمزارزی به سرمایه‌گذاران است. به‌طور موازی، گروه مالی دایوا نیز به مشتریان خود اجازه داده از بیت‌کوین و اتر به‌عنوان وثیقه برای دریافت وام‌های مبتنی بر ین استفاده کنند.

مدیریت ریسک پیش‌شرط اصلی برای ورود بانک‌ها
هرچند احتمال برداشته شدن ممنوعیت سرمایه‌گذاری بانک‌ها در رمزارزها افزایش یافته، اما مقام‌های FSA تأکید کرده‌اند که این موضوع صرفاً در صورتی اجرایی خواهد شد که بانک‌ها توانایی مدیریت ریسک‌های پیچیده این بازار را داشته باشند. از جمله این ریسک‌ها می‌توان به نوسانات شدید قیمتی، خطر هک صرافی‌ها، مشکلات نقدشوندگی اشاره کرد. به گفته منبع یادشده، هدف از این تصمیم تشویق بانک‌ها به ورود به بازار رمزارز به‌عنوان ابزار سفته‌بازی یا کسب سود کوتاه‌مدت نیست، بلکه کمک به متنوع‌سازی سبد سرمایه‌گذاری نهادهای مالی در بلندمدت است. بر این اساس، همچنان فروش مستقیم رمزارزها به مشتریان خرد توسط بانک‌ها ممنوع باقی خواهد ماند.

بازتاب جهانی و پیامدهای احتمالی

تحلیلگران بازار کریپتو بر این باورند که تصمیم احتمالی ژاپن می‌تواند تأثیرات فرامرزی قابل توجهی داشته باشد. در صورتی که FSA مجوز رسمی سرمایه‌گذاری بانک‌ها در رمزارزها را صادر کند، سایر نهادهای نظارتی در آسیا و اروپا نیز ممکن است مسیر مشابهی را دنبال کنند. به گفته «تاکاشی ناکامورا»، کارشناس موسسه مشاوره مالی Tokyo Financial Forum، ژاپن به‌عنوان یکی از اولین کشورهای دارای چارچوب قانونی شفاف برای دارایی‌های دیجیتال شناخته می‌شود.

هر تغییری در سیاست‌های مالی این کشور می‌تواند به‌سرعت بر روندهای نظارتی سایر کشورها اثر بگذارد. در بازار جهانی، چنین تصمیمی می‌تواند باعث افزایش تقاضا برای

با اذعان به بار سنگینی که این عبارت به همراه دارد می‌نویسم - این است که سقوط‌های قبلی پیش از سیاست‌های سختگیرانه فدرال‌رزرو رخ داده بودند.

اما بانک مرکزی بیش از یک سال پیش شروع به کاهش هدف نرخ بهره کوتاه‌مدت خود کرد و در مجموع ۱.۲۵ واحد درصد کاهش داد. در مقابل، در سال‌های ۱۹۲۸ و ۱۹۲۹، فدرال‌رزرو نرخ‌ها را افزایش می‌داد، عمدتاً برای مهار سفته‌بازی‌های گسترده. پیش از ورشکستگی دات کام، بانک مرکزی نرخ هدف وجوه فدرال خود را تقریباً دو واحد درصد افزایش داد. و قبل از بحران مالی، فدرال‌رزرو نرخ هدف وجوه را ۴.۲۵ واحد درصد افزایش داد، البته با سرعتی «محاسبه‌شده». بحث اکنون این است که چقدر و با چه سرعتی باید بیشتر کاهش یابد.

گذشته از همه اینها، طبق آخرین داده‌های فدرال‌رزرو شیکاگو، شرایط مالی هنوز به طرز فوق‌العاده‌ای سست است، به طوری که سهام نزدیک به بالاترین رکورد خود و اسپرد اعتباری (افزایش اضافی بازده اوراق قرضه شرکتی، درجه بالا و با بازده بالا، نسبت به بدهی دولت) در پایین‌ترین حد تاریخی خود قرار دارند. با این وجود، استفن میران، که اخیراً توسط ترامپ برای بانک مرکزی نامزد شده است، فکر می‌کند که هدف نرخ بهره باید در محدوده میانی ۲ درصد باشد، تقریباً دو درصد کمتر از محدوده هدف فعلی ۴ تا ۴.۲۵ درصد.

فعلاً گزارش‌های برنامه ۶۰ دقیقه در مورد بحران‌های مالی را نادیده بگیرید. مدیریت ویتنی در سال ۲۰۱۰ در برنامه‌ای معروف، نکول اوراق قرضه‌ی شهرداری را در مجموع «صدها میلیارد دلار» پیش‌بینی کرد، که هرگز اتفاق نیفتاد. بارونز گفت «بخريد، بخريد، بخريد!» زمانی که این ترس‌های بی‌اساس از نکل‌های بدتر از دهه‌ی ۱۹۳۰، بازده اوراق قرضه را به شدت افزایش داد.

نه اینکه ریسکی وجود نداشته باشد. تجارت به اصطلاح کاهش ارزش، طلا را به بالاترین رکورد خود رسانده است، زیرا نگرانی‌هایی در مورد ارزش دارایی‌های کاغذی مانند سهام و اوراق قرضه وجود دارد، در حالی‌که ایالات متحده در غیاب جنگ و رکود اقتصادی، کسری بودجه‌ای بالغ بر ۵ درصد از تولید ناخالص داخلی دارد. فشارهای مالی ممکن است سیاست پولی را برای جبران کسری بودجه تحت فشار قرار دهند، چه از طریق پایین نگه داشتن نرخ‌های کوتاه‌مدت و چه از طریق کنترل احتمالی منحنی بازده بر نرخ‌های بلندمدت‌تر در آینده. از قضا، پول آسان ممکن است سهام را تقویت کند و به سرمایه‌گذاران ثروتمند کمک کند، درحالی‌که هزینه زندگی را برای دیگران افزایش می‌دهد. این ریسکی بزرگ‌تر از بازار نزولی در وال‌استریت است.

این یک نوع حباب عجیب و غریب است که در آن مرثیه‌ها و ناله‌های فراوانی در مورد خطرات ناشی از افزایش عظیم سرمایه‌گذاری در هوش مصنوعی شنیده می‌شود. شاید روزی هوش مصنوعی به بشريت پایان دهد، اما در حال حاضر، نگرانی‌ها در مورد خطرات سرمایه‌گذاری در آن ممکن است کمی اغراق‌آمیز باشد.

به گفته جی‌سون فورمن از دانشگاه هاروارد و رئیس سابق شورای مشاوران اقتصادی در دوران ریاست‌جمهوری باراک اوباما، بدون هوش مصنوعی، اقتصاد ایالات متحده در ورطه نابودی قرار خواهد گرفت.

تحلیل‌های بی‌شماری توضیح داده‌اند که پیشرفت بازار سهام چقدر مدیون دستاوردهای مبتنی بر هوش مصنوعی شرکت‌های بزرگ فناوری است، و اگر این پیشرفت به ضرشان تمام شود، چقدر آسیب خواهد دید. این موضوع شامل سرمقاله‌ای در نیویورک تایمز از جرد برنشتاین و رایان کامینگز، به ترتیب رئیس و اقتصاددان شورای مشاوران اقتصادی جو بایدن، بود. همه اینها یادآور هشدار معروف «شادی غیرمنطقی» آلن گرینسپن، رئیس سابق فدرال‌رزرو، است که در سال ۱۹۹۶، بیش از سه سال قبل از ترکیدن حباب دات کام، ابراز شد. آنچه این بار متفاوت است (باز هم آن عبارت نگران‌کننده وجود دارد) این است که اقتصاد همچنان به رشد خود ادامه می‌دهد، نه فقط به دلیل هوش مصنوعی. اقتصاددانان BNP Paribas این ادعا را که اقتصاد فقط مربوط به هوش مصنوعی است، رد می‌کنند. آنها محاسبه می‌کنند که فناوری و هزینه‌های سرمایه‌ای مرتبط با هوش مصنوعی، حدود یک‌چهارم رشد تولید ناخالص داخلی اخیر ایالات متحده (حدود ۰.۵ درصد) را تشکیل می‌دهند که مطابق با هنجارهای تاریخی است.

اثرات ثروت ناشی از افزایش سهام الهام گرفته از هوش مصنوعی ممکن است ۰.۴ درصد دیگر به رشد تولید ناخالص داخلی اضافه کرده باشد. در سه‌ماهه‌ای که به تازگی به پایان رسید، مدل GDPNow فدرال‌رزرو آتلانتا، پس از تورم، رشد سالانه ۳.۹ درصدی را دنبال می‌کند. فقدان داده‌های رسمی دولت ایالات متحده، آنچه را که اتفاق می‌افتد، کتمان نمی‌کند. همان‌طور که باب دیلن مشاهده کرد، برای دانستن جهت وزش باد نیازی به هواشناس ندارید، نگاه کردن به بیرون از پنجره نیز می‌تواند اطلاعات هواشناسی زیادی ارائه دهد. گوش دادن به ارزیابی‌های شرکت‌ها از کسب‌وکارشان نیز به‌طور مشابه تصویر ارزشمندی ارائه می‌دهد. در شرایط فعلی شاید شک و تردید بهترین چیزی باشد که بازار سهام به آن نیاز دارد. برای تحریف یک کلیشه دیگر، یک حباب دیده شده معمولاً نمی‌ترکد، به‌خصوص وقتی که پول آسان به باد کردن آن ادامه می‌دهد.

بیت‌کوین، یک ارز دیجیتال

بیت‌کوین، یک ارز دیجیتال

بیت‌کوین، یک ارز دیجیتال

بیت‌کوین، یک ارز دیجیتال

بیت‌کوین، یک ارز دیجیتال

بیت‌کوین، یک ارز دیجیتال

بیت‌کوین، یک ارز دیجیتال

بیت‌کوین، یک ارز دیجیتال

بیت‌کوین، یک ارز دیجیتال

بیت‌کوین، یک ارز دیجیتال

بیت‌کوین، یک ارز دیجیتال

بیت‌کوین، یک ارز دیجیتال

بیت‌کوین، یک ارز دیجیتال

بیت‌کوین، یک ارز دیجیتال

بیت‌کوین، یک ارز دیجیتال

بیت‌کوین، یک ارز دیجیتال

بیت‌کوین، یک ارز دیجیتال

بیت‌کوین، یک ارز دیجیتال

بیت‌کوین، یک ارز دیجیتال

بیت‌کوین، یک ارز دیجیتال

بیت‌کوین، یک ارز دیجیتال

بیت‌کوین، یک ارز دیجیتال

بیت‌کوین، یک ارز دیجیتال

بیت‌کوین، یک ارز دیجیتال

بیت‌کوین، یک ارز دیجیتال

بیت‌کوین، یک ارز دیجیتال

بیت‌کوین، یک ارز دیجیتال

بیت‌کوین، یک ارز دیجیتال

بیت‌کوین، یک ارز دیجیتال

بیت‌کوین، یک ارز دیجیتال

بیت‌کوین، یک ارز دیجیتال

بیت‌کوین، یک ارز دیجیتال

بیت‌کوین، یک ارز دیجیتال

بیت‌کوین، یک ارز دیجیتال

بیت‌کوین، یک ارز دیجیتال

بیت‌کوین، یک ارز دیجیتال

بیت‌کوین، یک ارز دیجیتال

بیت‌کوین، یک ارز دیجیتال

بیت‌کوین، یک ارز دیجیتال

بیت‌کوین، یک ارز دیجیتال

بیت‌کوین، یک ارز دیجیتال

بیت‌کوین، یک ارز دیجیتال

بیت‌کوین، یک ارز دیجیتال

بیت‌کوین، یک ارز دیجیتال

بیت‌کوین، یک ارز دیجیتال

♥ معمای ناکارایی در بورس تهران
بازار سرمایه ایران از منظر بسیاری از فعالان مالی، بازاری ناکاراست؛ بازاری که اطلاعات ناقص، تصمیمات ناگهانی سیاستگذار و نوسانات غیرقابل‌پیش‌بینی، همواره فاصله‌ای میان قیمت و ارزش واقعی سهام ایجاد می‌کند. در چنین فضایی و به‌ظاهر باید فرصت‌های متعددی برای تحلیلگران و مدیران صندوق‌ها فراهم شود تا بتوانند از رانت‌های اطلاعاتی سود ببرند. اما واقعیت آماری چند سال گذشته نشان می‌دهد که حتی در این بازار ناکار نیز، صندوق‌های سرمایه‌گذاری با وجود سبقت از بازار در کوتاه‌مدت، به ندرت توانسته‌اند در بازه‌های زمانی طولانی بازدهی‌های بالاتر از شاخص کل بدست آورند. این گزارش نگاهی تحلیلی دارد به چرایی این پدیده و محدودیت‌هایی که ساختار اقتصاد ایران پیش پای مدیریت سرمایه‌گذاری حرفه‌ای قرار داده است.

از نظریه‌ها تا تکف بازار
در ادبیات مالی جهان، فرضیه بازار کارا بر این اصل استوار است که قیمت‌ها بازتاب‌دهنده تمام اطلاعات در دسترس هستند و در نتیجه، هیچ سرمایه‌گذاری نمی‌تواند به‌صورت سیستماتیک بازدهی بالاتر از شاخص کسب کند.اما بورس تهران با چنین تعریفی کاصله زیادی دارد. وجود اطلاعات نامتقارن، تأخیر در افشا، نفوذ تصمیمات دولتی و نبود شفافیت کافی به دلیل مالکیت گسترده نهادهای وابسته به دولت، همگی نشانه‌هایی از ناکارایی بازار هستند.

در ظاهر، این ناکارایی باید به فرصتی برای صندوق‌های فعال تبدیل شود؛ فرصتی برای خرید سهم کمتر از ارزش و فروش سهم‌های بیش‌ازحد رشدکرده. با این حال، در عمل این اتفاق نمی‌افتد. زیرا در ایران، ناکارایی بازار بیش از آنکه قابل‌استفاده باشد، پرتنجه‌ای برای بازیگران غیر رسمی به داده‌های تحلیل درست‌اشتباه می‌شود!

مدیران صندوق‌های تحلیلی در ایران اغلب با این چالش مواجه‌اند که تحلیل‌های دقیقشان در زمان مناسب نتیجه نمی‌دهد. ممکن است ارزش ذاتی یک سهم بر اساس تحلیل بنیادی بسیار بالاتر از قیمت فعلی باشد، اما این شکاف ممکن است ماه‌ها یا حتی سال‌ها بسته نشود. تصمیمات ناگهانی دولت درباره نرخ ارز، نرخ سود بانکی یا سیاست‌های صادراتی می‌تواند جهت بازار را در یک شب تغییر دهد.

در چنین شرایطی، مهارت تحلیلی به تنهایی کافی نیست؛ زیرا مسیر قیمت‌ها بیشتر تابع تصمیمات بیرونی است تا اینکه واقعیت اقتصادی شرکت‌ها را به نمایش بگذارند. همین بی‌ثباتی باعث می‌شود حتی تحلیل درست نیز الزاماً به بازدهی برتر منجر نشود.

بازار سهام ایران تنها به‌دلیل کمبود اطلاعات ناکارآ نیست؛ بلکه بیشتر به‌دلیل نابرابری در دسترسی به اطلاعات در با بحران جدی مواجه است. درحالی‌که صندوق‌ها و نهادهای رسمی موظف‌اند تنها بر اساس اطلاعات افشا شده تصمیم بگیرند، برخی بازیگران غیر رسمی به داده‌های درون‌شرکتی یا خبرهای زودهنگام دسترسی دارند. در نتیجه، مزیت تحلیلی صندوق‌های قانونی در برابر این گروه‌ها از بین می‌رود.

در ظاهر، بازار ناکاراست، اما در عمل، برتری اطلاعاتی در اختیار اقلیتی است که خارج از قواعد شفافیت فعالیت می‌کنند. این نابرابری ساختاری یکی از دلایل اصلی ناتوانی صندوق‌ها در شکست دادن بازار در ایران است. لفظ شکست بازار در این گزارش، به معنای سبقت از بازدهی شاخص‌های سهامی در بلندمدت است.

در بازارهای توسعه‌یافته، مدیران صندوق‌ها از ابزارهای متنوعی مانند فروش استقراضی، اختیار معامله، قراردادهای آتی و صندوق‌های پوشش ریسک برای مدیریت ریسک استفاده می‌کنند. این ابزارها اجازه می‌دهند که حتی در دوره‌های نزولی بازار، صندوق‌ها بازدهی مثبت کسب کنند. در ایران اما، به‌جز تعداد محدودی ابزار مشتقه با عمق پایین، عملاً امکان مدیریت ریسک سیستماتیک وجود ندارد. مدیران صندوق‌ها مجبورند یا در بازار بمانند یا خارج شوند؛ انتخابی دوگانه که باعث می‌شود عملکردشان به روند کلی بازار گره بخورد. نبود ابزار پوشش ریسک، شفاف میان مهارت تحلیلی و عملکرد واقعی صندوق‌ها را عمیق‌تر کرده است.

یکی دیگر از ویژگی‌های بازار سرمایه ایران، تمرکز بیش‌ترین آن در چند صنعت خاص است. بخش بزرگی از ارزش بازار در اختیار شرکت‌های پتروشیمی، فلزی، پالایشی و بانکی است. این تمرکز بالا باعث می‌شود که حرکات کلان اقتصادی از نرخ ارز تا قیمت جهانی نفت به‌طور هم‌زمان بر اغلب سهام اثر بگذارد.

در چنین شرایطی، حتی بهترین ترکیب پرتفوی نیز تفاوت محسوسی با شاخص کل ندارد. صندوق‌ها ناگزیرند در همان صنایع غالب سرمایه‌گذاری کنند و در نتیجه، بازدهی آنها به‌طور طبیعی به شاخص نزدیک می‌شود. فقدان تنوع صنعتی، یکی از موانع اصلی مدیریت فعال در بازار ایران است.

هیجان در نااطمینانی
رفتار هیجانی سرمایه‌گذاران حقیقی در بورس تهران، یکی از متغیرهای تعیین‌کننده در نوسانات قیمتی است. ورود و خروج دسته‌جمعی سرمایه‌گذاران در دوره‌های رونق و رکود، اغلب حرکات قیمتی را از مسیر منطقی منحرف می‌کند. صندوق‌ها که به‌واسطه الزامات قانونی نمی‌توانند به‌مانند سرمایه‌گذاران حقیقی رفتار احساسی داشته باشند، معمولاً در موج‌های صعودی از رشد جا می‌مانند و در سقوط‌ها نیز قادر به خروج سریع نیستند. به همین دلیل، عملکرد میان‌مدت آنها اگر چه از منظر ریسک کنترل‌شده‌تر است.

است. این وضعیت نشان‌دهنده حضور نقدینگی پرقدرتی است که با پول‌های سنتی اهالی بازار سرمایه تفاوت دارد. برخلاف گذشته که پول‌های بازار سرمایه در لحظات حساس و پس از یک رالی مثبت از بازار خارج یا به اوراق تبدیل می‌شد، در یک هفته اخیر شاهد ماندگاری این جریان مالی هستیم. درحالی‌که در دو ماه گذشته، هنگام منفی شدن بازار، سرانه فروش گاهی ۵۰ درصد بیش از سرانه خرید بود، اکنون پول ورودی برای خرید محکم عمل می‌کند و کمتر به سبز یا قرمز بودن نمادها توجه دارد. از منظر ارزش معاملات خرد به صورت ریالی نیز بازار پیشرفت چشم‌گیری نشان داده است.

میانگین ارزش معاملات در تابستان پایین‌تر از ۶ تا ۷ هزار میلیارد تومان بود و تنها در اردیبهشت ماه بالای ۱۰ تا ۱۲ همت را به ثبت رسانده بود. با این حال در مهر ماه، میانگین ارزش معاملات حدود ۱۰ همت بوده است. خبری‌زاد در خصوص محرک‌های رشد نماگرهای اصلی بازار نیز گفت: محرک‌های احتمالی شامل انتشار مطلوب گزارش‌های شش‌ماهه شرکت‌ها بوده که تا پایان مهر باید منتشر شوند. در صورتی که سود شرکت‌ها کاهش خاصی نداشته باشد، این گزارش‌ها می‌توانند پتانسیل عبور نماگرها از سقف را فراهم کنند. عامل دیگری که می‌تواند اهرم قوی برای بازگشت بازار بر مدار صعود تلقی شود افزایش نرخ دلار در بازار توافقی است. در خصوص سهام بزرگ بازار، با توجه به گزارش‌های ماهانه فروش، انتظار می‌رود گزارش‌های جذابی منتشر شود. بازار این نکته را در نظر دارد که پس از جنگ، حمایت‌ها به طور عمده به سمت سهام بزرگ رفت و اکنون نیز اکثر سرمایه‌گذاران به دنبال خرید این سهام هستند تا حمایت صندوق‌ها را داشته باشند. صندوق‌های اهرمی نیز با روند بازار همسو هستند و با بهبود وضعیت سهام عادی، تقاضا برای آنها افزایش یافته، اما سرمایه‌گذاران باید ریسک بالای این ابزارها را بپذیرند.

خبری‌زاد ادامه داد: صندوق‌های طلا نیز با دو عامل متضاد روبه‌رو هستند. قیمت اونس جهانی طلا که در سقف خود قرار دارد و بسیاری از تحلیلگران، رشد بیشتری برای شاخص قیمتی این فلز زرد رنگ چندان متصور نیستند، از سوی دیگر، نرخ دلار در بازار آزاد به نظر می‌رسد افت و خیز فعلی را دنبال کند. در خصوص تغییر دامنه نوسان، امید می‌رود متولیان به اقدام قابل‌توجهی نپردازند. بازاری که مدت کوتاهی به تعادل نسبی رسیده به نظر نمی‌رسد پتانسیل افزایش دامنه نوسان یا کاهش حجم مینا را داشته باشد. توصیه می‌شود در شرایط پایدار، تغییرات اعمال شود؛ چرا که بازار مانند بیمار تازه به هوش آمده‌ای است که نیاز به ثبات دارد. در پیش‌بینی روزهای آینده، در صورتی که گزارش‌های مطلوبی در کدال منتشر شوند، بازار می‌تواند سقف قبلی را بزند. این گزارش‌ها می‌توانند اهرم قوی برای عبور از سقف روانی، تکنیکال و بنیادی بازار فراهم کنند.

علیرضا فرشید، کارشناس بازار سرمایه نیز وضعیت بازار روز سه‌شنبه را این گونه مورد تحلیل و ارزیابی قرار داد: در شرایطی که بازار سرمایه پس از جنگ تحمیلی ۱۲ روزه، نخستین نشانه‌های ثبات را نشان می‌دهد، شاخص کل بورس تهران موفق شد به محدوده بالای سه‌میلیون واحد برسد. این در حالی است که ارزش بازار نیز در حدود ۱۰ هزار همت قرار گرفته و به نظر می‌رسد بازار به ناحیه‌ای نسبتاً پرحرغه یا تعادلی رسیده است.

این وضعیت، از منظر تکنیکال و بر اساس برخی پارامترهای بنیادی، حاکی از ورود بازار به مرحله‌ای جدید است که در آن، شتاب رشد در نمادهای شاخص‌ساز و اهرمی کاهش یافته، اما ورود پول به بخش‌های هم‌وزن بازار ادامه دارد. بررسی روند اخیر نشان می‌دهد که سهام جامانده از رشد، با اقبال بیشتری مواجه شده‌اند و پدیده‌ای شبیه به دست‌به‌دست شدن سهام در حال وقوع است. از دیدگاه تکنیکال، شاخص کل همچنان تا سقف ۳میلیون و ۲۰۰ هزار واحدی که پیش‌تر لمس کرده بود،

فاصله دارد. فرشید در خصوص نمادهای خودرویی نیز افزود: در خصوص خودرویی‌ها، کشمکش میان خودروسازان و شورای رقابت ادامه دارد و باید منتظر خروجی این مذاکرات بود. هم‌زمان، شاهد جنگ مالکیت یا مدیریت خصوصی جدید در شرکت‌هایی مانند ایران‌خودرو هستیم و احتمال می‌رود مسیر مشابهی برای سایپا نیز پیش‌رو باشد. با وجود اینکه فرآیند واگذاری و خصوصی‌سازی در حساب‌ها همچنان شکل مناسبی نگرفته، نمادهای بزرگ و اهرمی پس از رشد شتابان اولیه، به تعادل رسیده‌اند و حتی در محدوده‌های منفی معامله می‌شوند. همچنین وضعیت صندوق‌های طلا به شدت به نوسانات قیمت اونس جهانی طلا گره خورده است. با اصلاح و متعادل شدن نرخ دلار داخلی در پی اخبار اخیر، اونس جهانی چندان قصد عقب‌نشینی ندارد و در حوالی دلارترین رکورد تاریخی خود نوسان می‌کند. فرشید در خصوص مطرح شدن موضوع تغییر دامنه نوسان گفت: یکی از مطالبات اصلی فعالان بازار پس از بیش از یک سال محدودیت دامنه نوسان به سه درصد، بهبود نقدشوندگی بوده است. این مسأله با دو پارامتر حجم مینا و دامنه نوسان مرتبط است و سیاستگذار بورسی پس از تصمیمات اخیر در بازار پایه، قصد افزایش دامنه نوسان را دارد که طبق اعلام، به سمت ۱۰ درصد حرکت خواهد کرد. در روزهای پس از جنگ، حتی در دوره‌های سبز بازار، سرمایه‌گذاران به دلیل ترس از نقدشوندگی و مشکلات خرید و فروش، به سمت نمادهای شاخص‌ساز چرخش داشتند و سهام هم‌وزن به اندازه کافی از رشد اخیر بهره نبردند. با این حال، این تحولات با وجود بهبود در صحنه اقتصادی و مدیریت کلان کشور از جمله کاهش کسری بودجه، فشار فروش اوراق، سیاست‌های پولی بانک مرکزی به عنوان خریدار اوراق، تزریق پول به شبکه بانکی امکان‌پذیر خواهد بود.

مدیریت شهری به مخالفت اهالی شهرک اکباتان در خصوص ایجاد درب دوم برای متروی این شهرک در مشاعات یکی از بلوک‌های مسکونی واکنش نشان داد و مدیران مترو وعده دادند تا محل درب جدید مجدداً بررسی شده و تا حد امکان نظر ساکنان شهرک در خصوص محل درب دوم تأمین شود.

مخالفت اهالی شهرک اکباتان با ساخت درب دوم برای متروی اکباتان در مشاعات یکی از بلوک‌ها با واکنش مدیریت شهری مواجه شد، نعمتاله فرزانه‌پور مدیرعامل شرکت بهره‌برداری مترو تهران در این

شهرک حضور یافت و در جلسه‌ای با حضور اعضای هیات‌مدیره شهرک و هیات‌مدیره بلوک نظرات ساکنان و دلایل مخالفت‌ها در خصوص محل پیشنهادی برای «درب دوم» را شنید.

درحالی‌که نمایندگان اهالی در این نشست بر لزوم ارزیابی تأثیرات اجتماعی فرهنگی هر پروژه عمرانی و تبعات هر تصمیمی بر زندگی شهروندان سخن گفتند؛ مدیرعامل شرکت مترو تهران وعده داد که تا حد امکان نظر مردم در زمینه محل درب دوم این شهرک تأمین شود. در این نشست بر لزوم نبود فاصله میان مردم و مدیران شهری تأکید شد. مطابق مصوبه ستاد مدیریت بحران هر ایستگاه مترو الزاماً باید دارای حداقل ۲ درب «ورود و خروج» باشد؛ درحالی‌که در تعدادی از ایستگاه‌های متروی تهران این مصوبه ایمنی اجرایی نشده، پس از جنگ تحمیلی ۱۲ روزه، شرکت بهره‌برداری مترو تهران ملزم به ایجاد درب دوم برای ایستگاه‌های فاقد درب دوم شده است.

در خصوص متروی شهرک اکباتان راحت‌ترین و کم‌هزینه‌ترین اقدام در زمینه تأمین درب دوم، ساخت آن در محل فاز دوم و مقابل درب فعلی با فاصله محدود کمتر از ۱۰۰ متری بود. با وجود این، شهروندان در خصوص تبعات این تصمیم بر کیفیت زندگی خود نگران و معترض بودند و مخالفت خود را از طریق رسانه‌ها به اطلاع مدیران شهری رساندند؛مدیران شهری موفق پیش از اجرای هر پروژه عمرانی، تأثیرات اجتماعی آن بر شهروندان را ارزیابی می‌کنند؛ در راهنمای بین‌المللی ارزیابی تأثیرات اجتماعی توصیه‌های مشخصی برای جلب نظر حاکمتری شهروندان برای اجرای یک پروژه شده است. در این راهنما آمده است، که پیش از هر گونه تصمیم‌گیری برای یک محله، مردم آن منطقه را در جریان موضوع بگذارید، نظرات و مخالف مردم را جمع‌آوری و پیشنهادهای شهروندان را مورد بررسی قرار دهید. مدیران شهری باید با بداندن که برای حل یک مسأله، همواره بیش از یک راه‌وجود دارد؛ بنابراین باید به فکر ارائه گزینه دوم و سوم در صورت مخالفت شهروندان نیز باشند. به نظر می‌رسد که مدیران مترو در شهر تهران، درصدد برآمدند تا در اجرای پروژه درب دوم برای مترو اکباتان، سراغ گزینه‌های دوم و سوم رفته تا به این ترتیب نظر مساعد ساکنان این منطقه را تأمین کنند.

وعده‌های بی‌شمار صادراتی

همکاری سران قوا؛ فرصتی مغتنم برای رشد اقتصادی

مسعود پزشکیان، رئیس دولت چهاردهم در آیین روز ملی صادرات به فرمایش حضرت علی(ع) اشاره کرد و گفت: امیرالمومنین در توصیف تِجار و اهل صنعت می‌فرمایند امکان ندارد یک جامعه پایدار بماند مگر به تِجار و صاحبان صنعت. پزشکیان سهم تجارت و صادرات ایران را در قیاس با آمار تجارت بسیاری از اقتصادهای دنیا، محدود دانست. وی ارتقای قابل‌توجه صادرات را ضروری برای توسعه اقتصاد کشور دانست. رئیس دولت چهاردهم در بیست‌ونهمین روز ملی صادرات وعده اصلاح چالش‌های عرصه تولید و تجارت را مطرح کرد، هرچند تأکید کرد که رفع مشکلات زمان‌بر خواهد بود. پزشکیان در این همایش بر لزوم گذر از خام‌فروشی در تولید و تجارت و حرکت به سمت تولیدمحصولات با ارزش‌افزوده بالا تأکید کرد.

نشست صمیمی اعضای اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران با رئیس‌جمهور، صبح سه‌شنبه ۲۹ مهر، هم‌زمان با روز ملی صادرات و با حضور تعدادی از وزرا برگزار شد. دکتر پزشکیان در ابتدای این نشست با تأکید بر اینکه دولت چهاردهم مصمم است تا حد امکان، موانع را از سر راه تولیدکنندگان و فعالان اقتصادی بردارد، اظهار کرد: روند فعلی در حوزه تولید و اقتصاد را باید با همیاری و همکاری کارشناسان و فعالان اقتصادی در کشور اصلاح کنیم. هر گزاری چنین جلسات و نشست‌هایی باید به اتخاذ تصمیم‌های موثر و راهگشا در راستای رشد و شکوفایی اقتصاد منجر شود.رئیس‌جمهور با اشاره به تحریم‌های تحمیل شده به رفع مشکلات زمان‌بر خواهد بود. پزشکیان در این همایش بر لزوم گذر از خام‌فروشی و تولید و تجارت و حرکت به سمت صادرات محصولات با ارزش‌افزوده بالا تأکید کرد.

نشست صمیمی اعضای اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران با رئیس‌جمهور، صبح سه‌شنبه ۲۹ مهر، هم‌زمان با روز ملی صادرات و با حضور تعدادی از وزرا برگزار شد. دکتر پزشکیان در ابتدای این نشست با تأکید بر اینکه دولت چهاردهم مصمم است تا حد امکان، موانع را از سر راه تولیدکنندگان و فعالان اقتصادی بردارد، اظهار کرد: روند فعلی در حوزه تولید و اقتصاد را باید با همیاری و همکاری کارشناسان و فعالان اقتصادی در کشور اصلاح کنیم. هر گزاری چنین جلسات و نشست‌هایی باید به اتخاذ تصمیم‌های موثر و راهگشا در راستای رشد و شکوفایی اقتصاد منجر شود.رئیس‌جمهور با اشاره به تحریم‌های تحمیل شده به رفع مشکلات زمان‌بر خواهد بود. پزشکیان در این همایش بر لزوم گذر از خام‌فروشی و تولید و تجارت و حرکت به سمت صادرات محصولات با ارزش‌افزوده بالا تأکید کرد.

نشست صمیمی اعضای اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران با رئیس‌جمهور، صبح سه‌شنبه ۲۹ مهر، هم‌زمان با روز ملی صادرات و با حضور تعدادی از وزرا برگزار شد. دکتر پزشکیان در ابتدای این نشست با تأکید بر اینکه دولت چهاردهم مصمم است تا حد امکان، موانع را از سر راه تولیدکنندگان و فعالان اقتصادی بردارد، اظهار کرد: روند فعلی در حوزه تولید و اقتصاد را باید با همیاری و همکاری کارشناسان و فعالان اقتصادی در کشور اصلاح کنیم. هر گزاری چنین جلسات و نشست‌هایی باید به اتخاذ تصمیم‌های موثر و راهگشا در راستای رشد و شکوفایی اقتصاد منجر شود.رئیس‌جمهور با اشاره به تحریم‌های تحمیل شده به رفع مشکلات زمان‌بر خواهد بود. پزشکیان در این همایش بر لزوم گذر از خام‌فروشی و تولید و تجارت و حرکت به سمت صادرات محصولات با ارزش‌افزوده بالا تأکید کرد.

نشست صمیمی اعضای اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران با رئیس‌جمهور، صبح سه‌شنبه ۲۹ مهر، هم‌زمان با روز ملی صادرات و با حضور تعدادی از وزرا برگزار شد. دکتر پزشکیان در ابتدای این نشست با تأکید بر اینکه دولت چهاردهم مصمم است تا حد امکان، موانع را از سر راه تولیدکنندگان و فعالان اقتصادی بردارد، اظهار کرد: روند فعلی در حوزه تولید و اقتصاد را باید با همیاری و همکاری کارشناسان و فعالان اقتصادی در کشور اصلاح کنیم. هر گزاری چنین جلسات و نشست‌هایی باید به اتخاذ تصمیم‌های موثر و راهگشا در راستای رشد و شکوفایی اقتصاد منجر شود.رئیس‌جمهور با اشاره به تحریم‌های تحمیل شده به رفع مشکلات زمان‌بر خواهد بود. پزشکیان در این همایش بر لزوم گذر از خام‌فروشی و تولید و تجارت و حرکت به سمت صادرات محصولات با ارزش‌افزوده بالا تأکید کرد.

پایداری در مرز حساس

فرحناز نعمتی -بازار سرمایه پس از آغاز مثبت در دو روز ابتدایی هفته، در دو روز گذشته روند منفی در پیش گرفته است. در این میان با وجود اینکه تابلوی معاملاتی روز گذشته ترکیبی از نمادهای سبزپوش و سرخ‌پوش بود، اما شاخص کل بورس تهران عقب‌نشینی اندک را به ثبت رساند.

این موضوع نشان می‌دهد که در مقطع فعلی رغبت سرمایه‌گذاران به برخی نمادها بیش از سایر نمادها بوده که نتیجه چرخش نقدینگی در بازار است. با این حال بازار سرمایه این روند متعادل را در شرایطی به ثبت می‌رساند که از کف ۸شهریورماه تا روز گذشته بیش از ۲۷ درصد بازدهی را به ثبت رسانده است و روز گذشته نیز در ساعات پایانی معاملات در نهایت در محدوده ۳میلیون و ۵۲ هزار واحدی قرار گرفت. از سوی دیگر نماگر هموزن بازار برخلاف شاخص اصلی بازار با رشد محدود ۰۰۳ درصدی روبه‌رو شد و روز سه‌شنبه را در سطح ۸۹۲ هزار و ۱۸۹ واحدی قرار گرفت. در این بین شاخص کل فرابورس نیز که معیار مناسبی برای بررسی وضعیت سهام مختلف فرابورسی است، حدود ۰۰۷ درصد سرخ‌پوش شد و در نهایت در سطح ۲۶ هزار و ۹۹۶ واحدی کار خود را به اتمام رساند. ارزش معاملات خرد بازار سرمایه در روز گذشته که شامل سهام و حق تقدم و صندوق‌های سهامی بازار می‌شود با وجود سرخ‌پوشی بازار ۱۱ هزار و ۹۰۸ میلیارد تومان بود. در این میان پس از افت دو روزه بازار صحبت از

قول شهرداری به اهالی اکباتان

«سیاست‌های ناکارآمد ارزی بانک مرکزی به‌خصوص در حوزه بازگشت ارز حاصل از صادرات»، «بوروکراسی حاکم بر دستگاه‌های دولتی در روند تجاری» و «قوانین و مقررات ناکارآمد در حوزه تجاری» از پرتکرارترین سؤو‌های بودند که در روز ملی صادرات توسط فعالان عرصه تولید، تجارت و همچنین سیاستگذاران عرصه تولید مورد تأکید قرار گرفتند. حاضران در این نشست خواستار بازنگری نهادهای مرتبط در قوانین ارزی کشور به‌خصوص در برهه حساس کنونی شدند. مسعود پزشکیان رئیس‌جمهور ضمن پذیرش چالش‌های ساختاری که مانع تجارت است، وعده اصلاح مشکلات را داد. رئیس دولت چهاردهم در همین حال بر ارتقا زنجیره تولید، اجتناب از خام‌فروشی و صادرات محصولات با ارزش افزوده بالاتر تأکید کرد. روز ملی صادرات امسال هم با وعده‌های تکراری و پرشمار مسوولان به پایان رسید. گویی این‌بار سیاستگذاران هم به صف منتقدان سیاست‌های کلان اقتصادی کشور پیوسته‌اند. با این‌وجود سیاست پذیرش و انتقاد نباید مانع آن شود که به خاطر بیابوریم سیاستگذاران مسوول اصلی رفع مشکلات حاکم بر حوزه تولید و تجارت هستند. مسعود پزشکیان رئیس دولت چهاردهم در روز ملی صادرات قول پیگیری مشکلات و درخواست‌های تِجار و تولیدکنندگان را داد؛ با این‌وجود تأکید کرد که رفع این مشکلات زمان‌بر است. همین موضوع نیز موبد آن است که در کوتاه مدت دورنمای روشنی پیش روی تولید و تجارت نمی‌توان متصور شد. نباید فراموش کرد که سهم ایران از بازار تجارت جهانی محدود است. در حال حاضر نیز با توجه به مشکلات بی‌شمار اقتصاد ایران از جمله فضای تحریمی و تنزل جایگاه ایران در مبادلات جهانی، در شرایطی که سیاست‌های ارزی بانک مرکزی و دولت بر سیاست‌های تجاری ارجح است، در فضای نامساعد حاکم بر کسب‌وکارها و همچنین با توجه به تداوم ناترازی‌ها در حوزه برق، گاز، آب و دورنمای روشنی را نمی‌توان برای تولید و تجارت متصور شد.از سال ۱۳۹۷ تاکنون فعالان صنعتی و اقتصادی نسبت به سیاست‌های پیمان‌سپاری ارزی، الزام به ارزان فروشی ارز و قیمت گذاری دستوری در بخش‌های مختلف گلایه دارند. با این‌وجود سامانه درمانی و اعطای قطره‌چکانی امتیازات حداقلی تنها راهکار تصمیم‌گیران در مواجهه با بحران‌ها بوده است. این دست اقدامات مقطعی تاب‌آوری تولید را به شدت کاهش داده و بازنگری در آن برای رفع مشکلات و چالش‌های کنونی ضروری است. اگر چه حل مشکلاتی همچون تحریم تا حدی زمان‌بر است، اما برداشتن تحریم‌های داخلی تنها نیازمند وجود اراده و هماهنگی در بین دولت‌مردان است. به عنوان مثال، در دوره تهاجم ۱۲ روزه رژیم صهیونیستی، مقامات دولتی با تشخیص درست از شرایط ویژه کشور اقدام به تعلیق یا رفع برخی از موانع پیش روی واردات کالاهای اساسی کردند. این نمونه موفق، نشان می‌دهد که حل بسیاری از مشکلات در صورت وجود اراده کافی در کمترین زمان امکان‌پذیر است؛ مسأله‌ای که فعالان بخش خصوصی بارها در حضور رئیس جمهور بر آن تأکید کردند.

مراسم بیست‌ونهمین روز ملی صادرات روز سه‌شنبه ۲۹ مهر ماه با حضور مسعود پزشکیان رئیس‌جمهوری، سید محمد اتابک وزیر صمت، محمدعلی دهنقان دهنوی رئیس سازمان توسعه تجارت، حسن صمدزاده رئیس پارلمان بخش خصوصی، جمعی از نمایندگان مجلس، مدیران ارشد دولتی و صادرکنندگان نمونه کشوری در سالن اجلاس سران برگزار شد. مجموع تجارت جهانی سالانه ۴۸ تریلیون دلار برآورد می‌شود، با این وجود سهم ایران از مجموع تجارت جهانی محدود است و باید اقدامات اساسی برای ارتقا آن انجام شود. پیمان‌ها و توافقات منطقه‌ای و بین‌المللی از مهم‌ترین سازوکارهایی هستند که دولت با اتکا به آنها برای ارتقای سهم تجاری کشور از زنجیره جهانی تلاش می‌کند. مراسم امسال با شعار «تجارت هوشمند و تولید صادرات‌محور» برگزار شد.

♥ اوپک پلاس به کاهش تولید روی می‌آورد
بانک سوئدی اس‌ئی‌بی پیش‌بینی کرد که اعضای اوپک‌پلاس برای جلوگیری از افزایش ذخیره‌سازی‌های جهانی نفت، به‌زودی کاهش تولید را از سر می‌گیرند. به گزارش شانا از پایگاه خبری ریگزون، بانک اسکندنبای اس‌ئی‌بی (SEB) پیش‌بینی کرد که اختلاف تولیدکنندگان عضو سازمان کشورهای صادرکننده نفت (اوپک) و متحدانش (اوپک‌پلاس) به‌زودی برای جلوگیری از افزایش شدید ذخیره‌سازی‌های جهانی نفت، کاهش تولید را از سر می‌گیرند؛ اقدامی که می‌تواند از افت بیشتر قیمت‌ها جلوگیری کند. بیران شیلدراپ، تحلیلگر ارشد کالا در بانک اس‌ئی‌بی در گزارش ارسالی به موسسه ریگزون اعلام کرد: ما انتظار داریم اعضای اوپک‌پلاس برای جلوگیری از افزایش ذخیره‌سازی‌های جهانی در سلهام نخست سال ۲۰۲۶ میلادی، کاهش تولید را در دستور کار قرار دهند. وی افزود: احتمال دارد هشت عضو اوپک‌پلاس در نشست دسامبر یا ژانویه دوباره به کاهش تولید بازگردند. تحلیلگر ارشد کالا در بانک سوئدی اس‌ئی‌بی هشدار داد که قیمت نفت احتمالا تا زمان بازگشت اوپک‌پلاس به کاهش تولید، همچنان روند کاهشی خواهد داشت. وی با استناد به گزارش ماهانه آژانس بین‌المللی انرژی گفت: برآورد این نهاد نشان می‌دهد برای به نفت خام ایک در سال ۲۰۲۶ روزانه حدود ۵۸میلیون و ۴۰۰ هزار بشکه خواهد بود، درحالی‌که تولید اعضای این سازمان در ماه سپتامبر ۲۹میلیون و ۱۰۰ هزار بشکه در روز بود. استیمر وی تأکید کرد: اگر اوپک‌پلاس بخواهد بازار را متعادل نگه دارد و از افزایش شدید ذخیره‌سازی‌ها جلوگیری کند، باید در پایان سال ۲۰۲۵ تولید را به‌طور جدی کاهش دهد. در گزارش جداگانه‌ای که اس‌ئی‌بی در هفتم اکتبر منتشر کرد، شیلدراپ نوشت: پیام نشست هشت عضو اوپک‌پلاس برای کاهش عرضه داولطبلانه روزانه یکمیلیون و ۵۸۰ هزار بشکهای این بود که ما هنوز در مسیر تضعیف بازار با افزایش عرضه قرار داریم. وی افزود: تاکنون هیچ نشانه‌ای از بی‌تفاوتی اوپک‌پلاس به سقوط قیمت‌ها به ۴۰ دلار یا کمتر مشاهده نشده است.
♥ شمارش معکوس آغاز پروژه سالخاین-۳
روسیه اعلام کرد که برای تأمین گاز چین و پاسخ‌گویی به نیازهای داخلی در خاور دور، تولید گاز در پروژه سالخاین-۳ از سال ۲۰۲۸ آغاز خواهد شد. به گزارش شانا به نقل از رویترز، والری لیمرانکو، فرماندار سالخاین گفت: ما چشم‌انداز صنعت گاز را به اجرای پروژه سالخاین-۳ مرتبط می‌دانیم، برآوردانی آن برای سال ۲۰۲۸ برنامه‌ریزی شده است. انتظار می‌رود این گاز به چین صادر و برای نیازهای خاور دور استفاده شود. پروژه سالخاین-۳ شامل میدان «پوزونو – کیرینسکویه» به بلوک «کیرینسکی» واقع در دریای «اوخوتسک» است؛ میدانی که آمریکا در سال ۲۰۱۵ به‌دلیل نقش روسیه در بحران اوکراین، آن را تحت تحریم قرار داد. این تحریم‌ها مربوط به فعالیت‌های اکتشاف و تولید نفت و گاز در آب‌های عمیق روسیه است. بر اساس داده‌های شرکت گازپروم، ذخایر میدان «پوزونو – کیرینسکویه» شامل ۱۱۱میلیارد و ۲۰۰میلیون مترمکعب گاز طبیعی، ۱۱۱میلیون و ۵۰۰ هزار تن میعانات گازی و ۴میلیون و ۱۰۰ هزار تن نفت خام است. فرماندار سالخاین همچنین اعلام کرد که شرکت گازپروم و مقام‌های منطقه‌ای در حال تدوین طرحی برای ساخت پالایشگاهی در جنوب سالخاین هستند؛ پالایشگاهی که قرار است از میعانات گازی، سوخت جت، گازوئیل و نفتا تولید کند. روسیه در پی بحران روابط با غرب بر سر جنگ اوکراین مسیر صادرات انرژی خود را از اروپا به آسیا تغییر داده است، یکی از خطوط لوله گاز از سالخاین به چین که برای انتقال گاز از مسیر خاور دور طراحی شده، قرار است از سال ۲۰۲۷ فعالیت خود را آغاز کند.
♥ خاموشی هزار دستگاه استخراج رمزارز غیر مجاز در فارس
هزار دستگاه استخراج رمزارز غیرمجاز از ابتدای اسمال در فارس کشف و ضبط شده است. به گزارش خبرگزاری صدا و سیما مرکز فارس، مدیرعامل شرکت توزیع نیروی برق شیراز گفت: در ۶ ماه گذشته هزار دستگاه ماینر غیرمجاز شناسایی و جمع‌آوری شده است.محمدرضا سلاحی گفت: برق مورد نیاز برای این هزار دستگاه غیر مجاز، برق سه هزار خانوار و یا سه شهرک صنعتی بزرگ را تأمین می‌کند. این دستگاه‌های مکشوفه در مناطق مختلفی اعم از مسکونی و کشاورزی به صورت غیرمجاز در حال فعالیت بودند که پس از شناسایی جمع‌آوری شد. استفاده غیرمجاز از برق برای استخراج ارز دیجیتال علاوه بر وارد کردن خسارات به شبکه توزیع، می‌تواند موجب نوسان و اختلال در تأمین برق مشترکان به‌ویژه در ساعات اوج مصرف شود. شهروندان می‌توانند هر گونه اطلاعات از ماینرها غیرمجاز را به سسر شماره ۰۵۱۲۱۳۰۰ پیامک کنند و با حفظ محرمانگی اطلاعات آنها، اطلاعات خود را ارسال و از پاداش نقدی بهره‌مند شوند. دولت برای شناسایی دستگاه‌های استخراج رمزارز غیر مجاز تا ۳۰۰میلیون تومان پاداش در نظر گرفته است.

معاملات بین‌المللی پیچیده و داده‌های حجیم روبه‌روست، افزود: وجود واسطه‌های متعدد، عدم شفافیت در قیمت‌گذاری و ریسک‌های مربوط به جعل اسناد از جمله چالش‌های این صنعت است. از همین رو فناوری بلاک‌چین می‌تواند با ایجاد یک دفتر کل دیجیتال توزیع‌شده، بسیاری از این مشکلات را مرتفع سازد.

♥ کاربردهای بلاک‌چین در صنعت نفت و پتروشیمی
نریسمان فرد در ادامه با اشاره به اینکه موضوع شفاف‌سازی زنجیره تأمین از اهم کاربردهای بلاک‌چین در صنعت نفت و پتروشیمی است، توضیح داد: با استفاده از بلاک‌چین، هر مرحله از زنجیره تأمین از استخراج نفت خام تا تحویل محصولات نهایی پتروشیمی قابل ثبت، تأیید و رهگیری است. این امر موجب افزایش اعتماد بین تولیدکنندگان، توزیع‌کنندگان و مصرف‌کنندگان می‌شود. از دیگر کاربردهای بلاک‌چین در صنعت نفت و پتروشیمی موضوع قراردادهای هوشمند (Smart Contracts) است چرا که در قراردادهای هوشمند با بستر بلاک‌چین می‌توانند فرآیندهای تجاری مانند خرید و فروش نفت، اجاره تجهیزات، یا حمل‌ونقل دریایی را به صورت خودکار و بدون نیاز به واسطه اجرا کنند. این امر باعث کاهش هزینه‌های تراکنش و حذف تأخیرهای اداری می‌شود.وی گفت: رهگیری و اصالت کالا از دیگر کاربردهای بلاک‌چین در صنعت نفت و پتروشیمی است که در بازار نفت و مشتقات آن این موضوع مهمی محسوب می‌شود. بلاک‌چین می‌تواند با ثبت سوابق دقیق هر بشکه نفت یا هر محموله مواد پتروشیمی، اصالت کالا را تضمین کند. علاوه بر این از بلاک‌چین می‌توان برای مدیریت داده‌ها و امنیت اطلاعات استفاده کرد. با غیرمتمرکز بودن شبکه بلاک‌چین، خطر هک یا تغییر داده‌ها به شدت کاهش می‌یابد. این امر برای داده‌های حساس مانند اطلاعات حفاری، قیمت‌ها، و گزارش‌های زیست‌محیطی بسیار حیاتی است. همچنین گزارش‌دهی و انطباق با مقررات نیز از کاربردهای بلاک‌چین در صنعت نفت و پتروشیمی است و شرکت‌های نفتی موظف به رعایت مقررات زیست‌محیطی و گزارش‌دهی دقیق هستند. بلاک‌چین با ثبت خودکار داده‌های مربوط به انتشار گازها، مصرف انرژی و بازیافت می‌تواند انطباق با مقررات را ساده‌تر و شفاف‌تر کند.
♥ این کارشناس حوزه نفت و گاز در ادامه به نمونه‌های واقعی استفاده از بلاک‌چین در شرکت‌های BP و Shell اشاره کرد و گفت: این شرکت‌ها پروژه‌هایی آزمایشی برای مدیریت معاملات انرژی با استفاده از بلاک‌چین راه‌اندازی کرده‌اند. همچنین پلتفرم VAKT در اروپا از بلاک‌چین برای مدیریت اسناد تجارت نفت خام استفاده می‌کند. PetroBloq نیز در آمریکای شمالی یک بستر بلاک‌چینی ویژه شرکت‌های نفت و گاز طراحی کرده است تا فرآیندهای لجستیکی و مالی را بهینه کند.
البته در این مسیر با چالش‌ها و محدودیت‌هایی نیز مواجه هستیم.موضوعاتی نظیر مقیاس‌پذیری و سرعت تراکنش‌ها هنوز در برخی شبکه‌های بلاک‌چین محدود است.هزینه‌های پیاده‌سازی اولیه و نیاز به تغییر زیرساخت‌های IT بالا است.نیاز به استانداردسازی بین‌المللی برای تعامل میان شرکت‌های نفتی از کشورهای مختلف وجود دارد. در مواقعی هم مقاومت سازمانی در برابر پذیرش فناوری‌های جدید در ساختارهای سنتی وجود دارد. نریمان‌فرد گفت: یکی از مدیران ارشد صنعت پتروشیمی کشور اخیرا اشاره داشته است که زنجیره ارزش در صنعت پتروشیمی به‌صورت خطی است و براساس رویکردهایی مانند بارده زنجیره، بازده‌های عملیاتی، نرخ تبدیل و محور کاهش هزینه‌ها تعریف می‌شود، اما در عالم واقع ارتباطات خطی نیست و بسیار پیچیده‌تر است. این صنعت چند چالش از جمله وابستگی به سرمایه‌گذاری‌های سنگین، عدم انعطاف در برابر تغییرات بازار، فاصله زیاد با مصرف‌کننده نهایی و نوآوری و ساختارهای بوروکراتیک دارد که به عسک‌های عملیاتی، تجاری و مالی منجر می‌شود. وی افزود: با توجه به اینکه صنعت پتروشیمی در عصر دیجیتال‌سازی و هوش مصنوعی قرار دارد، هم‌اکنون در زنجیره‌های خطی، منظم و پرزحمت فعالیت می‌کنیم و از خوراک ورودی به سمت تولید مواد پایه و مشتقات می‌رویم و به تولید محصولات مصرفی می‌رسیم که اغلب با تمرکز بر بازده عملیاتی، نرخ تبدیل و کاهش هزینه‌ها همراه است. در صورتی که در آینده، روندهای کلان فناوری، این صنعت را مانند بقیه صنایع نه به شکل تدریجی، بلکه به‌صورت ساختاری و بنیادین دگرگون می‌کند. بسیاری از صنایع پیشرو از خودروسازی تا صنایع غذایی و بانکداری به سمت مفاهیمی مثل اکوسیستمی و مدل کسب‌وکار پلتفرمی رفته‌اند که در صنعت پتروشیمی کمتر دربره‌اش بحث شده است. زنجیره ارزش دیگر خطی نیست، بلکه شبکه‌ای از مشارکت‌کنندگان است که در ارتباط با یکدیگر ارزش خلق می‌کنند. در واقع ارزش نه فقط از تولید فیزیکی محصول، بلکه از گردآوری، تفسیر و مدیریت داده‌ها نیز تولید می‌شود.
اینترنت اشیای صنعتی، هوش مصنوعی، دیجیتال توین، کلان‌داده‌ها و بلاک‌چین و توکن‌سازی می‌تواند در توسعه صنعت پتروشیمی استفاده شود که این امر مزایایی مثل قابلیت معامله، تفسیرپذیری دارایی، نقدشوندگی و نوآوری مالی را به همراه دارد.صنعت پتروشیمی جدا از صنایع دیگر نیست و موج‌های فناوری، این صنعت را تحت‌تأثیر قرار داده است. از این رو در انزوا نمی‌توان صنعت را توسعه داد، بلکه به ارتباطات بین‌المللی و زیرساخت‌ها برای توسعه صنعت پتروشیمی نیاز است.

♥ فناوری بلاک‌چین در سال‌های اخیر به عنوان یکی از نوآوری‌های بنیادین در عرصه دیجیتال شناخته شده است.
مدیرعامل مجتمع گاز پارس جنوبی اعلام کرد: این مجتمع با تکیه بر توان داخلی و برنامه‌ریزی دقیق، تولید پایدار گاز را ادامه می‌دهد. غلامعباس حسینی در نشست بررسی روند تعمیرات اساسی، گفت: پارس جنوبی با دریافت بیش از ۱۱ میلیارد مترمکعب خوراک از سکوهای دریایی و تزریق ۶میلیارد مترمکعب گاز شیرین به شبکه سراسری، با تکیه بر توان داخلی و برنامه‌ریزی دقیق توانسته است، تولید پایدار گاز را بدون وقفه ادامه دهد و جایگاه مجتمع را بعنوان اصلی‌ترین تأمین‌کننده گاز کشور بیش از پیش تقویت کند. وی با اشاره به آغاز نخستین مرحله تعمیرات اساسی در پالایشگاه‌های دوم و دوازدهم افزود: این تعمیرات طبق برنامه و بدون تأخیر در حال اجراست و ۲۷ مهر به پایان می‌رسد. اجرای این عملیات نقش تعیین‌کننده‌ای در آمادسازی پالایشگاهها برای فصل سرما دارد. مدیرعامل مجتمع گاز پارس جنوبی ادامه داد: مجتمع گاز پارس جنوبی بیشترین سهم را در تأمین انرژی بخش‌های خانگی، صنعتی و نیروگاهی کشور بر عهده دارد. اهمیت این مجموعه در شرایطی بیشتر نمایان می‌شود که هرگونه اختلال در تولید آن می‌تواند به‌طور مستقیم بر زندگی روزمره مردم و روند فعالیت صنایع اثرگذار باشد.

♥ تداوم تولید پایدار گاز پارس جنوبی
اعطای تراکم مازاد، سود چه کسی را تأمین می‌کند این سوالی است که تبدیل به موضوع مناقشه میان کارشناسان شده است. درحالی‌که موافقان به کاهش قیمت مسکن با دریافت تراکم مازاد امیدوارند، مخالفان تأکید دارند که تراکم مازاد اگرچه سود سازنده و مالک زمین را افزایش می‌دهد و بر درآمد‌های مدیریت شهری می‌افزاید اما تأثیری بر کاهش قیمت مسکن و دسترسی اقشار متوسط و ضعیف به خانه ندارد. در عین حال اعطای تراکم مازاد در شهری مانند تهران که در شرایط کنونی نیز جمعیت آن از سقف جمعیت‌پذیری براساس طرح جامع عبور کرده، بر چالش‌های زندگی در این شهر می‌افزاید و چالش‌های غیرقابل حلی را برای آیندگان رقم می‌زند. دنیای اقتصاد در گفت‌وگو با ۳ عضو شورای شهر تهران، مزایا و معایب اعطای تراکم مازاد در برخی محلات تهران را بررسی کرد؛ هر ۳ عضو شورای شهر معتقدند هیچ مزیتی نباید باعث عدول مدیریت شهری از قوانین بالادستی در حوزه شهرسازی یعنی طرح جامع و طرح تفصیلی شود.

♥ سود سازنده یا نفع شهروندان؟
رکود در صنعت ساختمان و معاملات مسکن به یکی از مهم‌ترین چالش‌های اقتصادی کشور و بخش قابل‌توجهی از شهروندان بدل شده است؛ این موضوع در کنار تورم بالا و کاهش توان اقتصادی خانوارها باعث شده تا خاندان‌ها شدن به رویایی دور از دسترس برای بخش قابل‌توجهی از مردم به‌خصوص ساکنان کلان‌شهرها تبدیل شود. در این شرایط مدیریت شهری با وعده رونق ساخت‌وساز و ارزان شدن قیمت مسکن به سراغ اعطای تراکم مازاد در برخی محلات شهر تهران رفته است. این موضوع حتی اگر بتواند شوک مثبتی به بخش ساخت‌وساز وارد کند، اما نمی‌تواند تأثیر مثبت پایداری بر این صنعت برجای بگذارد؛ چرا که کلید حل رکود در بخش ساخت‌وساز از احیای قدرت خرید مصرف‌کننده می‌گذرد و در شرایطی که جش‌های متوالی قیمت مسکن، خرید خانه را برای بخش قابل‌توجهی از دهک‌های درآمدی از دسترس خارج کرده، نمی‌توان با افزایش عرضه، به این صنعت و بازار رونق بخشید.اعطای تراکم مازاد اگر چه اثر مثبتی بر کاهش قیمت مسکن وضعیت مستأجران ندارد، اما ذی‌نفعانی دارد که از این ایده حمایت می‌کنند. مدیریت شهری به واسطه دریافت عوارض اعطای تراکم، یکی از بردنگان این موضوع است؛ سازنده و مالک زمین نیز از دریافت تراکم مازاد منتفع می‌شوند. دریافت تراکم مازاد از سویی بر ارزش زمین می‌افزاید و از سوی دیگر حاشیه سود سازنده را به شکل قابل‌توجهی افزایش می‌دهد. با وجود این، شهر و شهروندان به واسطه افزایش جمعیت و کاهش کیفیت زندگی، کاهش سرنانه خدمات و شلوغی شهر از وضعیت فعلی منتضر می‌شوند. درحالی موافقان اعطای تراکم این روش را عاملی در جهت کاهش قیمت مسکن می‌دانند که ساخت یک واحد هزینه مشخصی دارد و سازنده نیز به دنبال افزایش حاشیه سود خود بوده و با ساخت واحد بیشتر به سراغ کاهش قیمت عرضه مسکن نمی‌رود. دریافت تراکم مازاد و ساخت یک طبقه بیشتر، حاشیه سود سازنده را ۱.۵ برابری می‌کند.

♥ عدم شفافیت، تسهیل‌کننده دور زدن قوانین
اتاق مقررات ساختمان در تهران تاریک است؛ این جمله به این مفهوم است که شهروندان نمی‌دانند حداکثر تراکم در یک خیابان در محله‌ای مشخص چند طبقه است و در عین حال مقررات به نحوی است که امکان تغییر آن با مواردی از جمله جمعیت وجود دارد. در چنین شرایطی اگر امروز در یکی از خیابان‌های شهر، پروانه‌ای برای یک پلاک صادر شود که تراکمی مشخص را به آن پلاک اعطا کند، از منظر شهروندان، تراکم اعطایی مبنای قانون جاری است. بنابراین نبود شفافیت، دستت تصمیم‌گیران را برای تخطی از قوانین شهرسازی باز می‌گذارد. بررسی میدانی خبرنگار «دنیای اقتصاد» حکایت از آن دارد که در شرایط کنونی اعطای تراکم مازاد در برخی محلات تهران رواج دارد؛ این بررسی از رصد تابلوی زرد مقابل کارگاه‌های ساختمانی جدید در برخی محلات و گفت‌وگو با سازندگان صورت گرفته است.

♥ تهران از پنجره «یک‌طبقه اضافه»
تهران از پنجره «یک‌طبقه اضافه»

♥ تهران از پنجره «یک‌طبقه اضافه»
تهران از پنجره «یک‌طبقه اضافه»

♥ تهران از پنجره «یک‌طبقه اضافه»
تهران از پنجره «یک‌طبقه اضافه»

♥ تهران از پنجره «یک‌طبقه اضافه»
تهران از پنجره «یک‌طبقه اضافه»

♥ تهران از پنجره «یک‌طبقه اضافه»
تهران از پنجره «یک‌طبقه اضافه»

♥ تهران از پنجره «یک‌طبقه اضافه»
تهران از پنجره «یک‌طبقه اضافه»

♥ تهران از پنجره «یک‌طبقه اضافه»
تهران از پنجره «یک‌طبقه اضافه»

♥ تهران از پنجره «یک‌طبقه اضافه»
تهران از پنجره «یک‌طبقه اضافه»

♥ تهران از پنجره «یک‌طبقه اضافه»
تهران از پنجره «یک‌طبقه اضافه»

♥ تهران از پنجره «یک‌طبقه اضافه»
تهران از پنجره «یک‌طبقه اضافه»

♥ تهران از پنجره «یک‌طبقه اضافه»
تهران از پنجره «یک‌طبقه اضافه»

♥ تهران از پنجره «یک‌طبقه اضافه»
تهران از پنجره «یک‌طبقه اضافه»

♥ تهران از پنجره «یک‌طبقه اضافه»
تهران از پنجره «یک‌طبقه اضافه»

♥ تهران از پنجره «یک‌طبقه اضافه»
تهران از پنجره «یک‌طبقه اضافه»

♥ تهران از پنجره «یک‌طبقه اضافه»
تهران از پنجره «یک‌طبقه اضافه»

♥ تهران از پنجره «یک‌طبقه اضافه»
تهران از پنجره «یک‌طبقه اضافه»

♥ تهران از پنجره «یک‌طبقه اضافه»
تهران از پنجره «یک‌طبقه اضافه»

✖ خرد جمعی برای حل بحران‌ها

پانزدهمین رویداد جامع معدن و صنایع معدنی از صبح روز دوشنبه ۲۷ مردادماه به همت گروه رسانه‌ای «دنیایاقتصاد» در مرکز همایش‌های برج میلاد آغاز به کار کرد. این رویداد تا ۳۰ مردادماه ادامه دارد. بررسی چالش‌های اصلی بخش معدن و صنایع معدنی از جمله ناترازی‌های انرژی، توسعه‌نیافتگی زیرساخت‌های حمل‌ونقل، الزامات محیط زیستی در کنار تداوم فعالیت‌های معدنی و همچنین تحقق اهداف توسعه‌ای در زنجیره فولاد کشور، از جمله مهم‌ترین موضوعات مطرح شده در این همایش بودند. در همین حال ارائه راهکارهای عملی برای توسعه پایدار بخش معدن مورد توجه سخنرانان این رویداد مهم معدنی قرار گرفت. سیدمحمد اتابک وزیر صنعت، معدن و تجارت نیز در پیامی ویدئویی خطاب به حاضران در این همایش، به نقش رویداد جامع معدنی و صنایع معدنی «دنیای اقتصاد» در مسیر پیشرفت صنایع اشاره داشت و تأکید کرد که گذار از ابربحران‌های کنونی نیازمند خرد جمعی و بهره‌مندی از نظرات متخصصانی همچون حاضرین در این رویداد است.

در ابتدا علیرضا بختیاری، مدیرمسئول ضمن خوشامدگویی به حاضران، در رابطه با چالش‌های بخش معدن ایران گفت: در سال‌های اخیر، با توجه به اعمال تحریم‌های گسترده، تغییرات سریع بازارهای جهانی و نیاز به انطباق با استانداردهای بین‌المللی، معدن و صنایع معدنی ایران با چالش‌های متعددی روبه‌رو بوده است. در یکسو، نوسانات قیمت مواد اولیه، ناترازی انرژی و ریسک‌های سیاسی و در سوی دیگر، فشارهای زیست‌محیطی و الزامات قانونی جدید، نیازمند توجه ویژه‌ای هستند.

بختیاری در ادامه گفت: در سال‌های گذشته، این هشدار داده شد که سرمایه‌گذاری در بخش معدن و صنایع معدنی رشد قابل اعتنایی ندارد و رشد بلندمدت این بخش در معرض خطر است. اکنون متأسفانه همه آن نگرانی‌ها به‌قوت خود باقی است و مسائل دیگری نیز به آن اضافه شده است. او تأکید کرد: نخستین و مهم‌ترین عامل غیراقتصادی که راه فعالیت‌های اقتصادی را ناهموار کرده، تهدید خارجی و موانع تحریمی است. مرتفع کردن این موانع، در گرو افزایش تحرک دسته‌دییلماسی و تقویت قوای دفاعی کشور و تقویت سرمایه‌های فرهنگی و اجتماعی و تحکیم وحدت ملی است. بختیاری ادامه داد: ایران در دو دهه اخیر بسیاری از فرصت‌های اصلاح اقتصادی را از دست داده است و در سال جاری که قرار بوده است مطابق مفاد سند چشم‌انداز بیست ساله، به «جایگاه اول اقتصادی، علمی و فناوری در سطح منطقه آسیای جنوب غربی» دست یابد، با این هدف فاصله زیادی دارد.

گفت: با این حال، هنوز روزنه‌های امید گشوده است و با مدیریت علمی و سنجیده اسور می‌توان اوضاع را بهتر کرد. بنیاد معدن و صنایع معدنی از جنبه تولید بر نوسازی تکنولوژی و از جنبه تجاری بر صادرات استوار است. فعالان صنایع معدنی برای اجرایی کردن این دو جزه، مکمل، قابلیت‌های تخصصی کافی دارند و به کمک دولت نی‌باز ندارند، اما این فعالیت‌های تکنیکی و بنگاهی خواه ناخواه با سیاستگذاری‌ها و تصمیم‌های دولت گره خورده است.

بختیاری در پایان تأکید کرد: امیدواریم دولت با درس گرفتن از تجربه‌ها و ناکامی‌ها در زمینه تحقق اهداف سند چشم‌انداز ۱۴۰۴ و کاستی‌ها در اجرای برنامه‌های توسعه و عدم‌توازن‌های آشکار و پنهان از بودجه‌های سالانه، اکنون متقاعد شده باشد که اهالی کسب‌وکار و بازارها منطق اقتصاد را بهتر می‌شناسند و هر چه فاصله دولت از بنگاهداری می‌تصدی‌گری چشم‌انداز رشد اقتصادی و رفاه همگانی روشن‌تر می‌شود.

ضرورت اتکا بر خرد جمعی برای مواجهه با ابربحران‌ها

سید محمد اتابک، وزیر صنعت، معدن و تجارت در پیامی ویدئویی برای حاضران در رویداد جامع معدن و صنایع معدنی ۱۴۰۴، از پیشکسوتان، اندیشمندان و متخصصان حاضر در این همایش قدردانی کرد و گفت: قدردان برگزاری سالانه همایش معدن و صنایع معدنی توسط مجموعه رسانه‌ای «دنیای اقتصاد» هستند. هر ساله بر غنای این همایش افزوده شده است. این رویداد در طول سالیان گذشته تأثیر بسزایی بر پیشرفت صنایع داشته است و در همین راستا از زحمات مدیرمسئول این گروه رسانه‌ای تشکر می‌کنم.

او ضمن اشاره به برگزاری همایش جامع معدن و صنایع معدنی در تراز جهانی افزود: این رویداد در سال جاری بسا ابتکار و ایجاد رویکردی جدید به تولید و بازار برگزار می‌شود و اثرات مثبت و ماندگاری را برای صنایع به دنبال خواهد داشت. وزیر صمت با اشاره به بحران‌های پیش روی صنعت و معدن گفت: در حال حاضر فعالان بخش معدن و صنایع معدنی با چالش‌های متعددی در روند فعالیت خود مواجه هستند. این مشکلات در سال‌های گذشته شدت گرفته و اکنون به ابربحران بدل شده‌اند. ناترازی انرژی یکی از همین ابربحران‌هایی است.

تهدید گازی در زمستان

✚ عر شیا حسن پور – فعالان صنایع از احتمال توقف تولید به‌دلیل ناترازی گاز ابر از نگرانی می‌کنند. در تابستان بحران‌های «ناترازی برق» و «تامین نیروی انسانی» واحدهای تولیدی را در موقعیت شکننده‌تری قرار داد.

صنایع هنوز تبعات ناشی از قطع برق در تابستان را پشت سر نگذاشته‌اند که زمزمه‌های محدودیت گاز آغاز شده است. با وجود اینکه شرایط آب و هوایی تغییر چندانی نداشته و هنوز وارد روزهای سرد پاییز نشده‌ایم، هشدارها بابت ایجاد محدودیت گاز برای صنایع آغاز شده است و پیش‌بینی‌هایی مبنی بر قطع گاز صنایع از ابتدای زمستان منتشر شده است. همچنین محمد اتابک، وزیر صمت به تازگی در جلسه شورای گفت‌وگو ی دولت و بخش خصوصی آذربایجان شرقی با تأکید بر لزوم تامین گاز صنایع در زمستان، گفت: پهای تمام شده تولید در حال افزایش است و نگران تاب‌آوری تولیدکننده‌ها هستیم. این در حالی است که تولیدکنندگان شرایط ایجادشده را بسیار دشوار توصیف می‌کنند و با تأکید بر این که تاب‌آوری آنها کاهش یافته است، از احتمال تعطیلی واحدهای صنعتی در آینده‌ای نزدیک صحبت می‌کنند. صنعتگران معتقد هستند تبعات اولویت قرار ندادن تولید به‌زودی گریبانگیر خود دولت خواهد شد. این موضوع تأثیر خود را به لحاظ اقتصادی با کاهش درآمدهای دولت و به لحاظ اجتماعی با تبعات ناشی از بیکاری نشان خواهد داد. از طرفی این سوال پیش آمده است که چرا دولت برنامه جامعی برای رف ناترازی انرژی از دوش صنایع انجام نمی‌دهد و آیا برنامه‌ای برای ایجاد تغییر بنیادی وجود دارد. از طرف دیگر رفتار وزارت‌خانه‌های مرتبط با تامین انرژی صنایع نیز مهم است. با تکرار محدودیت‌های انرژی در چند سال گذشته این سوال ایجاد شده است که چرا بین وزارت‌خانه‌ها برای تامین انرژی هماهنگی وجود ندارد. مسوولان وزارت صمت در این زمینه به خلف وعده برخی نهادهای دولتی اشاره می‌کنند.

پیش‌بینی وضعیت مشابه سال قبل

سعید شجاعی، معاون برنامه‌ریزی، نوآوری و هوشمندسازی وزارت صمت در گفت‌وگو با «دنیایاقتصاد» درخصوص پیش‌بینی میزان محدودیت‌های گاز صنایع گفت: میزان محدودیت‌ها وابسته به میزان گازی است که به نیروگاه‌ها اختصاص خواهد یافت. طی هفته جاری میزان گاز نیروگاه‌ها مشخص می‌شود و بعد از آن میزان گازی که به صنایع تخصیص داده می‌شود مشخص خواهد شد. متناسب با این‌هایی مربوط به میزان توزیع گاز برای واحدهای انرژی بر و SMEها انجام خواهد شد. در حال حاضر هماهنگی‌های داخلی در مورد این که با چه

تشکیل تیم وزارت خارجه برای تنظیم قوانین تجارت

اولویت گاز تخصیص داده شود در وزارتخانه انجام شده است. ما منتظر این هستیم که اگر قرار است در دی ماه محدودیت‌هایی اعمال شود این میزان محدودیت دقیقاً چقدر است تا متناسب با میزان محدودیت، با اولویت‌بندی که وجود دارد و هماهنگی بسا صنایع، بین صنایع مختلف گاز توزیع کنیم. اقداماتی مانند انجام تعمیرات صنایع در زمان محدودیت گاز و اولویت قرار دادن صنعتی که باید زنجیره‌اش پایدار بماند، انجام می‌شود تا در کل زنجیره دچار لطمه اساسی نشویم. شجاعی افزود: میزان تولید گاز نسبت به سال گذشته تغییر نکرده است. احتمالاً حدود ۸۵۰ میلیون مترمکعب در روز تولید خواهیم داشت. میزان مصرف روزانه صنایع به جز پتروشیمی، حدود ۱۴۰ میلیون مترمکعب است. پیش‌بینی ما این است که با توجه به برنامه‌ریزی‌های انجام شده، با ذخیره گازوئیل و سوخت نیروگاه‌ها که بیش از دو برابر میزان ذخایر سال گذشته است، امسال محدودیتی کمتری داشته باشیم. حداقل این که قطعی برق چندانی نداشته باشیم و محدودیت گاز هم تشدید نشود و تقریباً مانند سال گذشته باشد.

خلف وعده برخی نهادهای

معاون وزیر صمت درخصوص علت برخی ناهماهنگی‌ها میان وزارتخانه‌های مرتبط برای تامین انرژی مورد نیاز صنایع نیز گفت: با توجه به بحران‌هایی که وجود داشت کارگروه بهینه‌سازی از سال گذشته در وزارت کشور شکل گرفته است. در این کارگروه با مدیریت وزارت کشور و با حضور شرکت گاز، وزارت نیرو، وزارت صمت و شرکت پخش و پالایش فرآورده‌های نفتی، جلسات هماهنگی برگزار می‌شود. اما در برخی موارد با توجه به عقب بحران، صنعت بیش از میزان پیش‌بینی شده با محدودیت مواجه می‌شود. جلسات مشترک با وزارت نیرو هم برگزار می‌شود، اما گاهی خلف وعده‌هایی اتفاق می‌افتد. تخصیص مشخصی مورد توافق قرار می‌گیرد، اما در عمل آن اتفاق نمی‌افتد و یا بحران پیش‌بینی نشده‌ای رخ می‌دهد و برنامه‌ریزی که از قبل انجام شده است، تحقق پیدا نمی‌کند. معاون وزیر صمت با اشاره به این که یک برنامه جامع درخصوص رفع ناترازی‌های انرژی در نهاد ریاست جمهوری در دست اقدام است، گفت: موضوع ناترازی یک موضوع کلان است و فقط به بخش صنعت مربوط نیست. از بین بردن ناترازی بخش صنعت قاعدتاً وابسته به میزان مصرف بخش خانگی و تجاری است. باید یک بهینه‌سازی را شاهد باشیم

توسعه صادرات غیر نفتی با همراهی بخش خصوصی یکی از مهم‌ترین اهدافی است که توسط دولت چهاردهم دنبال می‌شود. در همین‌حال مذاکراتی برای عقد موافقت‌نامه تجارت ترجیحی و آزاد در حال انجام است. در این میان سازمان توسعه تجارت نیز به‌عنوان یکی از متولیان بخش تجارت کشور به دنبال ارتقا روابط با نهادهای موثر در حوزه تجارت است.

تشکیل تیم وزارت خارجه برای تنظیم قوانین تجارت
محمدهلی دهقان‌دهنوی معاون وزیر صمت در نشستی که با عنوان «صادرات و بازارهای بین‌المللی» برگزار شد، گفت: کشورهای موفق، دیپلماسی تجاری را ابزاری کلیدی در توسعه اقتصادی خود می‌دانند و رؤسای کشورها شخصاً در مذاکرات تجاری بزرگ حضور دارند. ایران نیز در حال مذاکره با ۶ کشور برای امضای موافقت‌نامه‌های تجارت ترجیحی و آزاد است و بخش قابل‌توجهی از روابط سیاسی کشور حول محور تجارت شکل گرفته است. به گزارش مهر رئیس سازمان توسعه تجارت با بیان اینکه برای هر اعزام هیات تجاری باید برنامه‌ریزی دقیق داشته باشیم، گفت: کارگروه‌های برای ۲۰ شرکت تجاری اول شکل خواهد شد تا نقشه راه مشخص شود.

در ادامه مجید صمدزاده، مدیرکل دیپلماسی اقتصاد مقاومتی وزارت امور خارجه، گفت: وزارت امور خارجه همواره در کنار بخش خصوصی قرار دارد و این سیاست دستور مستقیم رئیس‌جمهور است. او با اشاره به مشکلات صادرات و موانع موجود گفت: هدف اصلی ما رفع مشکلات بخش خصوصی است، اما متأسفانه کشور گرفتار انبوهی از قوانین شده و یکی از مأموریت‌های ما نظم دادن به این قوانین است. قوانین گاه محدودیت‌هایی ایجاد می‌کنند که حتی با دستور ریاست جمهوری هم هماهنگ نیستند و برطرف کردن آنها زمان‌بر است. وی افزود: در جلسات حاکمیتی، همیشه نماینده بخش خصوصی بوده‌ایم و برای رفع موانع آن تلاش می‌کنیم. اگر گاهی نتیجه مطلوب حاصل نمی‌شود، به دلیل پیچیدگی قوانین و محدودیت اختیارات ماست، اما پیگیری ادامه دارد.

توسعه صادرات غیر نفتی با همراهی بخش خصوصی یکی از مهم‌ترین اهدافی است که توسط دولت چهاردهم دنبال می‌شود. در همین‌حال مذاکراتی برای عقد موافقت‌نامه تجارت ترجیحی و آزاد در حال انجام است. در این میان سازمان توسعه تجارت نیز به‌عنوان یکی از متولیان بخش تجارت کشور به دنبال ارتقا روابط با نهادهای موثر در حوزه تجارت است.

تشکیل تیم وزارت خارجه برای تنظیم قوانین تجارت
محمدهلی دهقان‌دهنوی معاون وزیر صمت در نشستی که با عنوان «صادرات و بازارهای بین‌المللی» برگزار شد، گفت: کشورهای موفق، دیپلماسی تجاری را ابزاری کلیدی در توسعه اقتصادی خود می‌دانند و رؤسای کشورها شخصاً در مذاکرات تجاری بزرگ حضور دارند. ایران نیز در حال مذاکره با ۶ کشور برای امضای موافقت‌نامه‌های تجارت ترجیحی و آزاد است و بخش قابل‌توجهی از روابط سیاسی کشور حول محور تجارت شکل گرفته است. به گزارش مهر رئیس سازمان توسعه تجارت با بیان اینکه برای هر اعزام هیات تجاری باید برنامه‌ریزی دقیق داشته باشیم، گفت: کارگروه‌های برای ۲۰ شرکت تجاری اول شکل خواهد شد تا نقشه راه مشخص شود.

در ادامه مجید صمدزاده، مدیرکل دیپلماسی اقتصاد مقاومتی وزارت امور خارجه، گفت: وزارت امور خارجه همواره در کنار بخش خصوصی قرار دارد و این سیاست دستور مستقیم رئیس‌جمهور است. او با اشاره به مشکلات صادرات و موانع موجود گفت: هدف اصلی ما رفع مشکلات بخش خصوصی است، اما متأسفانه کشور گرفتار انبوهی از قوانین شده و یکی از مأموریت‌های ما نظم دادن به این قوانین است. قوانین گاه محدودیت‌هایی ایجاد می‌کنند که حتی با دستور ریاست جمهوری هم هماهنگ نیستند و برطرف کردن آنها زمان‌بر است. وی افزود: در جلسات حاکمیتی، همیشه نماینده بخش خصوصی بوده‌ایم و برای رفع موانع آن تلاش می‌کنیم. اگر گاهی نتیجه مطلوب حاصل نمی‌شود، به دلیل پیچیدگی قوانین و محدودیت اختیارات ماست، اما پیگیری ادامه دارد.

امکان معاملات بازرگانان به صورت مستقیم در تالار دوم فراهم شود.
مشاهده عملکرد تقریباً ۵۰ روزه تالار دوم نشان می‌دهد، تلاش سیاستگذار ارزی برای کاهش شکاف میان قیمت ارز در بازار رسمی و غیررسمی به تدریج و گام به گام در حال انجام است. با این حال به دلیل کم بودن عمق این بازار و همچنین سطح ریسک پایین‌تر نسبت به بازار آزاد، نرخ ارز در این بازار تفاوت‌هایی با قیمت ارز در بازار آزاد دارد. طی این مدت نرخ دلار در مبادلات تالار دوم ارز تجاری رقمی بیش‌تر نرخ دلار مرکز مبادله و پایین‌تر از بازار آزاد بوده است. بررسی‌ها نشان می‌دهد نرخ هر دلار آمریکا در مبادلات تالار دوم طی هفته‌های اخیر بین ۸۰ تا ۹۵ هزار تومان ثبت شده است. درحالی‌که کف و سقف نرخ دلار در بازار آزاد در بازه زمانی بین ابتدای شهریور ماه تاکنون، بین ۹۴ هزار تومان تا ۱۱۷ هزار و ۲۰۰ تومان در نوسان بوده است. روز گذشته نرخ دلار بازار آزاد ۱۰۷ هزار و ۹۵۰ تومان بود. بر این اساس، تالار دوم مرکز مبادله ایران که قرار بود فصل جدیدی در سیاستگذاری ارزی آغاز کند، به نظر می‌رسد به سرنوشت دلار نیان، یعنی اضافه کردن نرخ جدیدی به بازار ارز مبتلا شده است. کارشناسان پیش از این نسبت به اضافه شدن نرخ جدید به بازار ارز اقتصاد ایران توسط راهاندازی تالار دوم مرکز مبادله هشدار داده بودند.

در شهریور، صادرات افزایش یافت

تا گاز در اختیار بخش صنعت قرار گیرد، بخش صنعت هم به صورت موازی باید بهینه‌سازی و به روزرسانی تکنولوژی‌ها را انجام دهد تا ناترازی مدیریت و رفع شود.

شجاعی درخصوص راهبردهایی که در بخش صنعت و معدن برای کاهش و رفع ناترازی‌ها پیگیری شده است، گفت: اگرچه تولید و تامین انرژی وظیفه ذاتی ما نیست به عمق بحران ورود کردیم و در حوزه گاز در بالادست سرمایه‌گذاری کردیم. در بحث برق هم به همین شکل صنایع نیروگاه‌های خودتامین احداث کردند و احداث نیروگاه‌های تجدیدپذیر را هم در سطح خوبی پیش برده‌اند. در این رابطه یک چالش قابل‌توجه داریم که مانع از سرمایه‌گذاری‌های بیشتر است. صنعت به تامین و تولید انرژی ترغیب می‌شود، اما متأسفانه در پیک تولید برق تولید شده توسط صنایع در اختیار آنها قرار نمی‌گیرد.

معاون وزیر صمت توضیح داد: سال گذشته در فصل سرما ۱۰ میلیون مترمکعب گاز برای نیروگاه‌های خودتامین نیاز داشتیم، اما در پیک مصرف صرفاً ۱ میلیون مترمکعب گاز دریافت کردیم. نیروگاه‌ها از مدار خارج شدند و در اولویت تامین گاز نبودند. امسال هم در زمان اوج مصرف، برق تولیدی صنایع به شبکه اختصاص یافت و برق صنایع قطع شد. این موارد خلف وعده‌هایی است که اتفاق می‌افتد و مانع از سرمایه‌گذاری‌های جدید می‌شود. معاون وزیر صمت گفت: برخی سرمایه‌گذاری‌ها در صنعت انجام شده که امسال به بهره‌برداری نمی‌رسد. طرح‌هایی که از سال قبل آغاز شده است با قوت بیشتری ادامه پیدا خواهد کرد. ضمن این که برخی شرکت‌های فولادی طرح جایگزین بخاری را با شرکت گاز پیگیری کردند. از محل این صرفه‌جویی به آنها گاز تخصیص داده شد و گاز هم قطع نشد. این اتفاق تجربه موفق‌ی بود و می‌توان این جنس فعالیت‌ها را تقویت کرد. شجاعی افزود: در بخش بهینه‌سازی هم این موضوع که در تولیدات صنعتی استانداردهای سختگیرانه اجرایی شود در دست اقدام است و هم این که در خود فرایندها بتوانیم بهینه‌سازی را جلو ببریم.

وی بیان کرد: بخش صنعت از تامین گاز از طریق واردات نیز استقبال می‌کند. وزارت صمت و بخش خصوصی موافقت خود را به صورت مکتوب اعلام کرده‌اند. در این زمینه مواردی از سوی کشورهای طرف قرارداد مطرح است و شرکت گاز هم ادله خود را دارد. این موضوع تا حدودی پیش رفته است، اما با برخی چالش‌ها مواجه شده است.

معاون وزارت صمت در پایان تأکید کرد: بارها در گزارش‌های شفاهی و مکتوب به مجموعه دولت و خود آقای رئیس‌جمهور میزان عدم‌التف تولید از محل ناترازی‌های انرژی و تبعات این موضوع منتقل شده است. عدم‌التف بخش صنعت و معدن در سال گذشته ۲۰۳ همت بود. سال گذشته به لحاظ محدودیت‌های انرژی سال خاصی را پشت سر گذاشتیم. صنایع از ابتدای آبان ماه با محدودیت گاز و همزمان از آذرماه با محدودیت برق مواجه شدند. عدم‌التف بخش صنعت در ۶ ماه نخست امسال به ۲۰۰ همت رسیده است. برآورد عدم‌التف تا پایان سال رقمی مشابه سال گذشته است. البته باید منتظر شرایط آب و هوایی ماند، اما قاعدتاً کمتر از سال گذشته نخواهد بود.

توان صنعت کاهش یافته است

مجتبی رضوی، نایب رئیس خانه صنعت، معدن و تجارت ایران، در رابطه با مشکلاتی که صنعت به دلیل ناترازی با آن مواجه است، به «دنیای اقتصاد» گفت: صنعت از اردیبهشت ماه با قطعی برق و از آبان ماه با قطعی گاز مواجه است و سیاست‌های ناپایدار دولت تولید را با اختلال جدی مواجه کرده است. صنایع از سال گذشته به دلیل نبود گاز با قطعی همزمان گاز و برق و عدم تامین انرژی کافی مواجه شده‌اند. بخش اعظم صنایع حتی قادر به تامین هزینه‌های سربار خودشان نیستند و دچار ضرر شده‌اند.

وی افزود: مصائب صنعت پایانی ندارد. برای گاز هم جایگزین مناسبی وجود ندارد و سوخت‌های مایع هم در بزرگه‌ها به دست صنایع نخواهد رسید. چرا که قسمت قابل ملاحظه‌ای از سوخت مایع در بزرگه‌ها به دست صنایع می‌شود. وی در ادامه گفت: بخش عمده‌ای از صنایع به دلیل قطع برق در تابستان زیر ۵۰ درصد ظرفیت کار کردند و همین اتفاق در مورد قطع گاز طی زمستان تکرار خواهد شد. مخصوصاً تولید صنایع بزرگ و انرژی‌بر به زیر ۵۰ درصد خواهد رسید. در چنین شرایطی نگهداشت واحدها بسیار دشوار می‌شود. واحدها یک ظرفیت ذخیره داشتند که با اتفاقاتی که طی یک تا دو سال گذشته رخ داده، مصرف شده است.

پیش‌بینی تعطیلی واحدهای صنعتی

به گفته رضوی، ناترازی گاز از سال‌های گذشته وجود داشت، اما به دلیل این که روابط با ترکمنستان بهتر بود و قسمتی از گاز مناطق شمالی از این کشور تامین می‌شد، عملاً کل قطعی‌های گاز در طول سال حدود ۱۰ روز بود. از طرفی روابط با ترکمنستان تیره شده و از طرف دیگر استحصال گاز هم کاهش یافته است. به دلیل کمبود منابع مالی بخشی از سرمایه‌گذاری موردنیاز صنایع در بخش تامین گاز انجام نشد و همزمان مصرف گاز در کشور افزایش یافت. این عوامل سبب شد تا یک تارخ غریب که بخش عمده‌ی کل حوزه مصرف گاز ایجاد شود. این ناترازی در سه سال اخیر بیش‌تر خود را نشان داده است. عملاً واحدهای صنعتی بدون گاز زمستان را به سر رسانده‌اند. به صورت پراکنده گاز در اختیار داشته‌اند، نتوانستند درآمد کسب کنند و درآمد آنها مداوم در حال کاهش است. در چنین شرایطی با تعطیلی واحدهای صنعتی در آینده‌ای بسیار نزدیک مواجه خواهیم شد.

رضوی در ادامه گفت: سیاستگذاران متوجه نیستند که تصمیمات امروزشان چه تأثیری در آینده اقتصاد ایران دارد. با ضرری که تولیدکنندگان متحمل می‌شوند از قدرت مالیات‌ستانی خودش هم به آن نسبت کاسته می‌شود. مرگ خاموش صنعت در نهایت خود دولت را گرفتار خواهد کرد. جنگ تحمیلی ۱۲ روزه و متعاقب آن افزایش هزینه‌های تعرفه برق و گاز سبب تعدیل نیرو توسط واحدهای صنعتی شد. او افزود: نگاه بلندمدت برای مسائل وجود ندارد. سیاستگذاران استراتژی روزانه دارند و برای مسائل روزمره تصمیم می‌گیرند و قدرت تبیین و حل مسائل آینده وجود ندارد. بخشی از مشکل سیاستگذاری این است که افراد تصمیم‌ساز فاقد صلاحیت‌های حداقلی تخصصی هستند.

توسعه صادرات غیر نفتی با همراهی بخش خصوصی یکی از مهم‌ترین اهدافی است که توسط دولت چهاردهم دنبال می‌شود. در همین‌حال مذاکراتی برای عقد موافقت‌نامه تجارت ترجیحی و آزاد در حال انجام است. در این میان سازمان توسعه تجارت نیز به‌عنوان یکی از متولیان بخش تجارت کشور به دنبال ارتقا روابط با نهادهای موثر در حوزه تجارت است.

تشکیل تیم وزارت خارجه برای تنظیم قوانین تجارت
محمدهلی دهقان‌دهنوی معاون وزیر صمت در نشستی که با عنوان «صادرات و بازارهای بین‌المللی» برگزار شد، گفت: کشورهای موفق، دیپلماسی تجاری را ابزاری کلیدی در توسعه اقتصادی خود می‌دانند و رؤسای کشورها شخصاً در مذاکرات تجاری بزرگ حضور دارند. ایران نیز در حال مذاکره با ۶ کشور برای امضای موافقت‌نامه‌های تجارت ترجیحی و آزاد است و بخش قابل‌توجهی از روابط سیاسی کشور حول محور تجارت شکل گرفته است. به گزارش مهر رئیس سازمان توسعه تجارت با بیان اینکه برای هر اعزام هیات تجاری باید برنامه‌ریزی دقیق داشته باشیم، گفت: کارگروه‌های برای ۲۰ شرکت تجاری اول شکل خواهد شد تا نقشه راه مشخص شود.

در ادامه مجید صمدزاده، مدیرکل دیپلماسی اقتصاد مقاومتی وزارت امور خارجه، گفت: وزارت امور خارجه همواره در کنار بخش خصوصی قرار دارد و این سیاست دستور مستقیم رئیس‌جمهور است. او با اشاره به مشکلات صادرات و موانع موجود گفت: هدف اصلی ما رفع مشکلات بخش خصوصی است، اما متأسفانه کشور گرفتار انبوهی از قوانین شده و یکی از مأموریت‌های ما نظم دادن به این قوانین است. قوانین گاه محدودیت‌هایی ایجاد می‌کنند که حتی با دستور ریاست جمهوری هم هماهنگ نیستند و برطرف کردن آنها زمان‌بر است. وی افزود: در جلسات حاکمیتی، همیشه نماینده بخش خصوصی بوده‌ایم و برای رفع موانع آن تلاش می‌کنیم. اگر گاهی نتیجه مطلوب حاصل نمی‌شود، به دلیل پیچیدگی قوانین و محدودیت اختیارات ماست، اما پیگیری ادامه دارد.

توسعه صادرات غیر نفتی با همراهی بخش خصوصی یکی از مهم‌ترین اهدافی است که توسط دولت چهاردهم دنبال می‌شود. در همین‌حال مذاکراتی برای عقد موافقت‌نامه تجارت ترجیحی و آزاد در حال انجام است. در این میان سازمان توسعه تجارت نیز به‌عنوان یکی از متولیان بخش تجارت کشور به دنبال ارتقا روابط با نهادهای موثر در حوزه تجارت است.

تشکیل تیم وزارت خارجه برای تنظیم قوانین تجارت
محمدهلی دهقان‌دهنوی معاون وزیر صمت در نشستی که با عنوان «صادرات و بازارهای بین‌المللی» برگزار شد، گفت: کشورهای موفق، دیپلماسی تجاری را ابزاری کلیدی در توسعه اقتصادی خود می‌دانند و رؤسای کشورها شخصاً در مذاکرات تجاری بزرگ حضور دارند. ایران نیز در حال مذاکره با ۶ کشور برای امضای موافقت‌نامه‌های تجارت ترجیحی و آزاد است و بخش قابل‌توجهی از روابط سیاسی کشور حول محور تجارت شکل گرفته است. به گزارش مهر رئیس سازمان توسعه تجارت با بیان اینکه برای هر اعزام هیات تجاری باید برنامه‌ریزی دقیق داشته باشیم، گفت: کارگروه‌های برای ۲۰ شرکت تجاری اول شکل خواهد شد تا نقشه راه مشخص شود.

رئیس کل بانک مرکزی در جمع خبرنگاران از تلاش این نهاد تنظیم‌گر برای افزایش بازگشت ارز حاصل از صادرات خبر داد. به گفته محمد رضا فرزین، در ماههای ابتدایی سال جاری کاهشی در صادرات کشور به وجود آمده بوده و در نتیجه کاهش صادرات، ارز حاصل از آن نیز کاهش یافته‌است. در این باره رئیس کل بانک مرکزی روند کاهش صادرات در شهریور ماه تغییر کرده است. بر این اساس انتظار می‌رود ارز حاصل از صادرات به دلیل افزایش صادرات در ماههای آتی افزایش داشته باشد. همچنین به تازگی محمد قاسمی، معاون سازمان برنامه و بودجه از رویکرد جدیدی با محوریت سیاستگذاری ارزی خبر داد. به گفته او طبق هدف این رویکرد جدید، کاهش فاصله نرخ ارز در بازار آزاد و سیاست ارزی و در اولویت قرار گرفتن کالاهای استراتژیک مانند محصولات کشاورزی و شیلات برای تخصیص ارز خواهد بود. طبق گفته قاسمی این برنامه نهایی شده و به زودی محورهای آن اعلام خواهد شد.

امکان فروش ارز کالاهای انتهای زنجیره فولادی و فرآورده نفتی در تالار دوم
روز سمشنبه، بانک مرکزی در سایت خود از فراهم شدن امکان فروش ارز کالاهای انتهای زنجیره فولادی و فرآورده‌های نفتی در تالار دوم خبر داد. به گفته بانک مرکزی این اقدام برای تعمیق بازار ارز در تالار اول و دوم و در نتیجه افزایش عرضه ارز است. بر اساس این اعلام، پیرو تعامل بانک مرکزی با وزارت صمت و اتاق بازرگانی ایران، صادرکنندگان با رعایت شرایطی از فروش ارز حاصل از صادرات خود می‌توانند به تالار دوم وارد شوند و از قیمت بالاتر از در این تالار بهره ببرند. شروط اعلام شده از این قرار است که صادرکنندگانی که حداقل ۲۰ درصد از تعهدات خود را در ۱۵ ماه گذشته در تالار اول مرکز مبادله و سایر روش‌های مجاز رفع کرده اند، می‌توانند در تالار دوم مرکز مبادله نیز به فروش ارز حاصل از صادرات (۸۰ درصد مابقی) بپردازند. بانک مرکزی تأکید کرده است که این نسبت ۲۰-۸۰ به صورت پویا و پرهز کنترل می‌شود.

در اعلام بانک مرکزی آمده است که این بانک با هدف تعمیق و توسعه تالار اول و دوم مرکز مبادله ارز و طلای ایران برای کالای واقع شده در انتهای زنجیره فولادی و فرآورده نفتی مشتمل بر کد تعرفه که شامل کالاهای میلگرد، پروفیل، قیر و هیدروکربن‌ها(تولیدی پالایشگاه‌های کوچک مقیاس) است، با در نظر گرفتن قیمت پایه کالاهای مذکور در بورس کالا، امکان فروش ارز حاصل صادرات این کالاها در تالار دوم مرکز مبادله را فراهم کرده است.

● دلار ۹۳٫۴۰۰ ● یورو ۱۰۸٫۸۲۰ ● پوند ۱۲۵٫۴۸۰ ● درهم ۲۵٫۵۵۰ ● لیر ۲۰٫۳۰۰ ● سکه ۸۵٫۴۵۰۰۰۰ ● سکه بهار آزادی ۷۶٫۶۱۰٫۰۰۰ ● نیم سکه ۴۵٫۲۰۰۰۰۰ ● ربع سکه ۲۶٫۷۴۰۰۰۰ ● سکه گرمی ۱۴٫۸۰۰۰۰۰ ● طلای ۱۸ عیار ۷٫۵۹۰۰۰۰ ● طلای ۲۴ عیار ۱۰٫۱۰۰۰۰۰۰ ●

روزنامه **دراقتصاد** روزنامه اقتصادی یکشنبه ۲۵ آبان ماه ۱۴۰۴ • شماره ۸۰۲ **www.marzeghtesad.ir**

صاحب امتیاز: موسسه مطبوعاتی دانش پیام بامداد نوین
مدیر مسئول: ابوالفضل حمیدی
چاپ: جام جم
آدرس: تهران، بلوار مرزداران، خیابان البرز ، البرزیکم، پلاک ۶
تلفن: ۰۲۱-۴۹۱۰۵۰۰۰
گستره توزیع : سراسری
شرکت توزیع : نشر گستر

این رفتار نه «نظارت» است و نه «صیانت»

نام رویترگردانستای عاشقانه و پرفراز و نشیب با بازی ترلان پروانه

و نوید پورفرج است.

نخستین قسمت سریال «بلمدخمل» به کارگردانی ترگس

آبیار در روزهای اخیر از یکی از پلتفرم‌های تازه‌تأسیس شبکه

نمایش خانگی پخش شد این سریال بر اساس رمانی با همین

نیز تعریف شده است. یعنی منابع مالی که می‌تواند مشوقی برای جایگزینی باشد در نظر گرفتیم. برای مثال، رانندگان تاکسی پایتخت برای خرید خودروهای برقی به میزان یک میلیارد و ۷۰۰میلیون تومان تسهیلات دریافت می‌کنند. در عین حال، در حال حاضر خودروی ۱۵۰ نفر آماده تحویل است. نزدیک به ۳۵۱ نفر برای طرح تاکسی کلان‌شهرها ثبت‌نام کردند که این امر نشانگر این است که طرح جایگزینی جذابیت دارد و روند رو به رشد است. به نوعی تسهیلات یک میلیارد و ۲۰۰میلیونی، وام ۲۵۰میلیون تومانی مازاد بر تسهیلات صندوق حمایت از صنایع پیشرفته و گواهی اسقاطی که خریداری و آورده متقاضی محسوب می‌شود، جذابیت نوسازی را ارتقا داده‌اند. برای جذابیت این بخش روی طرح‌های دیگری هم در حال کار هستیم، برای نمونه در بخش اتوبوس تلاش داریم که از محل صرفه‌جویی سوخت، منابعی را برای یارانه خرید تامین کنیم.

زم‌زه‌هایی مبنی بر افزایش قیمت بنزین شنیده می‌شود؛ در چنین شرایطی افکار عمومی به این احتمال می‌انديشند که اگر دولت اقدام به خروج خودروی فرسوده کند، مصرف به میزان قابل‌توجهی کاهش می‌یابد. اسقاط خودرو در این بخش چه نقشی را ایفا می‌کند؟

مهم‌ترین محرک خروج خودروی فرسوده و نوسازی ناوگان، کاهش مصرف سوخت است. بنابراین اگر بخواهیم یک برآورد کلی داشته باشیم و صرفاً خودروهای سواری را از میان ناوگان فرسوده کشور در نظر بگیریم، حدود دو میلیون دستگاه فرسوده داریم. مصرف این تعداد ناوگان فرسوده حدود پنج میلیارد لیتر بنزین در سال است و حداقل یک میلیارد لیتر مازاد مصرف دارند. یعنی اگر این خودروها از ناوگان خارج شوند و خودروی نو جایگزین شود، می‌توانیم حدود یک میلیارد لیتر بنزین صرفه‌جویی کنیم. به‌زاری فرسودگی این خودروها سالانه افزایش مصرف بنزین در کشور اتفاق می‌افتد. بنابراین در جلساتی با وزارت نفت، این موضوع مورد بررسی قرار گرفت که از محل صرفه‌جویی مصرف بنزین منابعی جهت تسریع خروج خودروهای فرسوده تامین شود. در حال حاضر تعداد خودروهایی که با سن ۱۶ تا ۲۰ سال در حال تردد هستند، به ۴۵میلیون دستگاه خودرو می‌رسد. بنابراین اگر روند اسقاط تسریع شود، اجازه داده نمی‌شود سن خودروها افزایش یابد. در غیر اینصورت، در سال ۱۴۰۷ حدود هفت میلیون خودروی فرسوده فقط در حوزه خودروی سواری و وانت خواهیم داشت که علاوه بر افزایش میزان ترافیک منجر به رشد مصرف بنزین می‌شوند. در عین حال، یک میلیارد لیتر مازاد مصرف بنزین سه برابر خواهد شد و به رقم سه میلیارد لیتر برای خودروهای فرسوده می‌رسد. همچنین، اگر این روند ادامه داشته باشد، ناترازی بنزین می‌تواند ۵۰ تا ۱۰۰ درصد رشد کند.

نهادهای مالی، مراکز اسقاط و تولیدکنندگان از جمله بازیگران خروج خودروهای فرسوده به حساب می‌آیند. در بخش نهادهای مالی، ستاد به طور منظم جلساتی را برگزار می‌کند که بتوانیم طرح‌های نوسازی را برای بانک‌ها تعریف کنیم تا آنها آورده‌ای برای فرآیند نوسازی داشته باشند. بنابراین فرایند خروج خودروی فرسوده منجر به کاهش ناترازی بنزین خواهد شد اما شرط تحقق این امر تامین منابع مالی گسترده در این زمینه است. اگر برآورد مصرف سوخت خودروهای فرسوده را انجام دهیم، می‌توانیم هزینه مورد نیاز برای تامین آن سوخت را به‌عنوان پشتوانه مالی طرح نوسازی در نظر بگیریم؛ چون با حذف آن خودروها، همان میزان هزینه از دوش دولت برداشته می‌شود.به تعبیری اگر دولت به‌جای اینکه بنزین بیشتری تولید یا وارد کند، همان هزینه تأمین بنزین اضافی را به‌عنوان منبع مالی برای نوسازی خودروهای فرسوده اختصاص دهد، در عمل با صرفه‌جویی سوخت، همان میزان پول آزاد می‌شود و می‌تواند برای خروج خودروهای فرسوده خرج شود.

آیا در حال حاضر ناهماهنگی میان مجموعه‌های دخیل در امر اسقاط دیده می‌شود؟ آیا می‌توان روند کاهشی اسقاط را متاثر از این امر دانست؟

کاهش روند اسقاط تنها ناشی از ضعف در تامین منابع مالی و اعطای تسهیلات نیست، بلکه بخش مهمی از آن به نبود محرک‌هایی بازمی‌گردد که فرآیند اسقاط را فاعل می‌کنند؛ محرک‌هایی که مستقیماً با تولید و واردات خودرو در ارتباط هستند.الان ۲۵ درصد کاهش تولید خودرو به ثبت رسیده؛ به‌ویژه تولید مونتاژ کارانی که با داخلی‌سازی کمتر از ۴۰ درصد کار می‌درند. این خودروسازان گواهی اسقاط بیشتری خریداری می‌کنند.برای مثال روند شماره‌گذاری تعدادی از خودروسازان در سال ۱۴۰۳ نسبت به سال ۱۴۰۲ بیش از ۶۰ درصد افت کرده است. سهم زیادی از اسقاط خودروی فرسوده مربوط به تولیدکنندگان در حوزه مونتاژکاری است. تولیدکنندگانی مثل ایران‌خودرو و سایپا که ساخت داخل دارند هم با کاهش تولید مواجه شدند، این موضوع روی اسقاط تأثیر می‌گذارد. حداقل ۲۵ درصد از افت اسقاط خودروی فرسوده به کاهش تولید مربوط می‌شود. سال گذشته، ۲۴۹ هزار اسقاط انجام شد، نکته قابل تأمل این است که میزان نیاز اسقاط تا پایان سال جاری با همین روند تولید، کمتر از ۳۰۰ هزار اسقاط خواهد بود. اما ستاد نوسازی صرف نیاز مصرف‌کننده اسقاط انجام نمی‌دهد، بلکه با هدف کاهش مصرف سوخت و آلایندگی این هدف دنبال می‌شود. ما می‌توانیم به مازاد عرضه گواهی اسقاط برسیم اما وقتی مراکز اسقاط که خصوصی هستند، نتوانند سودی کسب کنند به‌تبع روند صدور گواهی اسقاط کاهش می‌یابد، چون سرمایه در گردش آنها کمتر می‌شود.

به‌عنوان آخرین سوال، برنامه شما برای بهبود روند اسقاط بر اساس برنامه هفتم توسعه چیست؟

بر اساس برنامه هفتم توسعه، هدف گذاری تولید خودروسازان سهم‌میلیون دستگاه است. اگر این هدف محقق شود فرآیند اسقاط(اسقاط ۵۰۰ هزار دستگاه) هم جهشی خواهد بود. سال ۱۴۰۳ سال خوبی بوده اما نمی‌توان آن را به‌عنوان سال پایه در نظر گرفت، چرا که انباشت خودروهای فرسوده و رشد تقاضا برای خروج خودروهای فرسوده اتفاق افتاده و ضمن اینکه یک محرک جدید به نام تولید هم به این فرآیند اضافه شد. هم اکنون در حال رصد بخش تولید هستیم، چون اگر تعداد اسقاط خیلی بیشتر از تولید باشد مازاد عرضه ایجاد می‌کند که برای مراکز اسقاط مشکل‌زا خواهد بود. یعنی این مراکز سرمایه‌گذاری می‌کنند اما محل مصرف ندارند.

باید توازنِ بین این عناصر ایجاد شود. ضمن اینکه ما به دنبال تسریع فرآیند هستیم، به همین دلیل هدف ما نوسازی ناوگان است، یعنی اگر جایگزینی تقویت شود و خودروساز از محل فروش خودرو منتفع شود، فرآیند اسقاط هم از محل نوسازی پیش می‌رود. چون طرح‌های نقدی (طرح‌هایی که صرفاً در آنها خروج خودروی فرسوده اتفاق می‌افتد) ممکن است بعد از مدتی جذابیت خود را از دست بدهند. بنابراین اگر منابع مالی اختصاص یابد، می‌توانیم روند رشد اسقاط را از محل جایگزینی بهبود ببخشیم.

کاهش روند اسقاط تنها ناشی از ضعف در تامین منابع مالی و اعطای تسهیلات نیست، بلکه بخش مهمی از آن به نبود محرک‌هایی بازمی‌گردد که فرآیند اسقاط را فاعل می‌کنند؛ محرک‌هایی که مستقیماً با تولید و واردات خودرو در ارتباط هستند.الان ۲۵ درصد کاهش تولید خودرو به ثبت رسیده؛ به‌ویژه تولید مونتاژ کارانی که با داخلی‌سازی کمتر از ۴۰ درصد کار می‌درند. این خودروسازان گواهی اسقاط بیشتری خریداری می‌کنند.برای مثال روند شماره‌گذاری تعدادی از خودروسازان در سال ۱۴۰۳ نسبت به سال ۱۴۰۲ بیش از ۶۰ درصد افت کرده است. سهم زیادی از اسقاط خودروی فرسوده مربوط به تولیدکنندگان در حوزه مونتاژکاری است. تولیدکنندگانی مثل ایران‌خودرو و سایپا که ساخت داخل دارند هم با کاهش تولید مواجه شدند، این موضوع روی اسقاط تأثیر می‌گذارد. حداقل ۲۵ درصد از افت اسقاط خودروی فرسوده به کاهش تولید مربوط می‌شود. سال گذشته، ۲۴۹ هزار اسقاط انجام شد، نکته قابل تأمل این است که میزان نیاز اسقاط تا پایان سال جاری با همین روند تولید، کمتر از ۳۰۰ هزار اسقاط خواهد بود. اما ستاد نوسازی صرف نیاز مصرف‌کننده اسقاط انجام نمی‌دهد، بلکه با هدف کاهش مصرف سوخت و آلایندگی این هدف دنبال می‌شود. ما می‌توانیم به مازاد عرضه گواهی اسقاط برسیم اما وقتی مراکز اسقاط که خصوصی هستند، نتوانند سودی کسب کنند به‌تبع روند صدور گواهی اسقاط کاهش می‌یابد، چون سرمایه در گردش آنها کمتر می‌شود.

زنگ خطر ۷میلیون خودروی فرسوده

مرتیضی اکبری-پس از اعمال تحریم‌های ثانویه، روند خروج خودروهای فرسوده متوقف یا با کندی فراوانی انجام گرفته است. در سال جاری نیز بر خلاف سال گذشته که از آن به‌عنوان سال پررونق اسقاط خودرو نام برده می‌شود، این بخش با رکود قابل توجهی همراه شده است.

به نظر می‌رسد سردرگمی در واردات خودرو، افت تولید و کاهش منابع مالی حاصل از صرفه‌جویی در مصرف سوخت، در ردیف اول متهمان شرایط کنونی قرار دارند. در همین ارتباط گفت‌وگویی با محمداصادق حاتمی، مدیر ستاد نوسازی ناوگان حمل‌ونقل سازمان گسترش و نوسازی صنایع ترتیب دادیم. وی با اشاره به وضعیت اسقاط خودرو در سال ۱۴۰۴ تأکید کرده که با ادامه وضعیت فعلی، تعداد خودروهای فرسوده در سال ۱۴۰۷ به هفت‌میلیون دستگاه خواهد رسید که علاوه بر افزایش بار ترافیکی و آلودگی کلان‌شهرها، مصرف بنزین را هم با رشد قابل‌توجهی همراه خواهد کرد. به گفته وی، «در چنین شرایطی، مازاد مصرف بنزین سه برابر خواهد شد و به رقم سهمیلیارد لیتر افزایش می‌یابد. ضمن اینکه ناترازی بنزین ممکن است بین ۵۰ تا ۱۰۰ درصد رشد کند».

در بسیاری از کشورها، خروج خودروهای فرسوده نه‌تنها به‌عنوان یک سیاست زیست‌محیطی بلکه به‌عنوان بخشی از برنامه‌های توسعه صنعتی و صرفه‌جویی انرژی دنبال می‌شود. با این حال، در ایران این روند در سال‌های اخیر با متوقف شده یا به‌کندی پیش رفته است. به نظر شما ریشه این عقب‌ماندگی نسبت به الگوهای جهانی چیست و چرا چرخه اسقاط در کشور ما به‌درستی عمل نمی‌کند؟

برای اینکه تحلیلی واقع‌بینانه از داده‌های آماری داشته باشیم، باید اکوسیستم خروج خودروهای فرسوده یا نوسازی ناوگان مبتنی بر مدل‌های برتر جهانی را بشناسیم. ما در ستاد نوسازی ناوگان حمل‌ونقل دو هدف مهم را دنبال می‌کنیم؛ کاهش آلودگی و بهینه‌سازی مصرف سوخت. در گام بعدی، بازچرخانی اجزای خودروی فرسوده به چرخه تولید و استفاده بهینه از منابع کشور تحت عنوان بهره‌وری منابع و اقتصاد چرخشی دنبال می‌شود. طی سال‌های گذشته فرآیند خروج خودروهای فرسوده با منطق کاهش آلایندگی و کاهش مصرف سوخت طی شده است. در ادامه نوسازی یا اولویت تاکسی‌های فرسوده شروع اما این روند در نقطه‌ای متوقف شد. دلیل توقف این امر به خاطر وابستگی شدید به واردات است. وقتی ممنوعیت واردات اتفاق افتاد، فرآیند اسقاط هم متوقف شد. از سوی دیگر آیین‌نامه اجرایی ماده «۱۰» قانون ساماندهی صنعت خودرو نیز تأکید دارد که به‌زاری تولید چهار خودرو، باید یک خودروی سواری فرسوده اسقاط شود.

بنابراین طبق قانون ساماندهی، فرآیند تولید هم وارد ماجرای اسقاط شده است. یعنی هم تولید محرک خروج خودروی فرسوده است که تولیدکنندگان خودرو و موتورسیکلت باید به ازای تولیدات خود فرایند خروج خودروی فرسوده را تسریع ببخشند و گواهی اسقاط تهیه کنند و هم واردات در این بخش دخیل است. منابع اسقاط خودرو علاوه بر این دو بخش، از محل صرفه‌جویی مصرف سوخت هم تامین می‌شود که ماده «۱۲» نام‌گذاری شده است. متولی اجرای این ماده شرکت بهینه‌سازی مصرف سوخت است.

به خاطر دارم که مقاومت‌های زیادی برای خروج فرسوده‌ها توسط تولیدکنندگان شد حتی وزیر صمت دولت دوازدهم در اولین روزکاری خود، خودروسازان را از این کار معاف کرد.

بله، سال‌های قبل از ۱۴۰۲ موضوع خروج فرسوده‌ها توسط خودروسازان مطرح نبود، اما از سالی که تولید وارد چرخه اسقاط شده، خودروسازان مکلف به انجام

اینفوگرافیک

در شش ماهه نخست سال جاری اعزام و پذیرش بیش از ۱۶ میلیون و ۸۰۰ هزار مسافر هوایی از فرودگاه‌های کشور انجام شده است. فرودگاه‌های اهواز، اصفهان، تبریز، بندرعباس و کرمان نیز سهم قابل توجهی در ترافیک هوایی کشور داشتند.

هفته سوم سطح دوم

لیگ قهرمانان آسیا؛

استقلال –الوحدات

مسکاس آخر سلبریتی معروف؟

ماجرای بازداشت بازیگر مشهور سینما

از دیروز تاکنون به موضوع مورد بحث مردم

در جامعه تبدیل شده است. رئیس مرکز

اطلاع‌رسانی پلیس تهران اعلام کرده که پلیس

در این روند دخالت نداشته و بازیگر معروف

به‌خاطر شکایت یک فرد حقیقی به‌عنوان متهم به

مرجع قضایی احضار و سپس بازداشت شده است.

صبح دیروز خبر بازداشت یکی از مشهورترین

بازیگران سینما و تلویزیون در این سال‌ها به

مهم‌ترین موضوع صفحات مجازی تبدیل شد

و واکنش‌های فراوانی به وجود آورد. ماجرای

بازداشت این بازیگر مربوط به شکایت دختری

۲۰ساله است که هنرجوی بازیگری بوده و مدعی

شده بازیگر معروف با وعده حضور او در پروژه‌های

سینمایی او را فریب داده و آزار رسانده است.

به گزارش خبرآنلاین، این دختر جوان در

شکایت خود گفته است: «من یک بازیگر تازه‌کار

هستم و از مدت‌ها قبل هنرجوی بازیگری بودم.

روایی هنرپیشگی در سر داشتم تا اینکه در یک

پروژه کاری با آقای سوپرستار سینما و تلویزیون

آشنا شدم. او به من وعده داد و گفت می‌تواند من

را وارد پروژه کاری کند. چند شب بعد به بهانه

اینکه من را تا مسیری برساند، سوار ماشینش

شد اما بعد از طی مسافتی، منحرف شد و هرچه

به او التماس کردم پادامه‌ام کند، توجهی نکرد.

بعد من را با اجبار به خانه‌اش برد و آنجا دست

و پايم را بست و به من تجاوز کرد».

با ثبت این شکایت رسیدگی قضایی آغاز شد

و پرونده برای رسیدگی به موضوع آذمربایی به

دادسرای جنایی تهران و سپس به دادگاه کیفری

یک استان تهران فرستاده شد. دیروز متهم به

همراه اشکان در جلسه غیرعلنی تحقیقات دادگاه

حاضر شدند و در پایان قرار وثیقه بازیگر معروف

به قرار بازداشت تبدیل شد که او به این تبدیل

قرار اعتراضی کرد.

رئیس مرکز اطلاع‌رسانی پلیس پایتخت

بعد از انتشار گسترده این خبر اعلام کرد این

بازیگر توسط مقام قضایی بازداشت شده است.

به گزارش ایسنا، سرهنگ بابک نمک‌شناس

گفت: «پلیس در این دستگیری هیچ دخالتی

نداشته است، چون به واسطه شکایت یک خانم با

هویت مشخص، پرونده‌ای در دادگاه کیفری یک

تهران تشکیل شده و متهم به ۹ بازپرسی

احضار شده و بنا به تشخیص مقام قضایی، قرار

بازداشت صادر شده و اکنون نیز تحویل مقام

قضایی است.»

ماجرای پیگیری چنین پرونده‌هایی به حدود

پنج سال پیش و در سال ۱۳۹۹ برمی‌گردد که

به دنبال شکل‌گیری جنبش می‌تو، قربانیان

تجربه خود از آزارهای جنسی را به اشتراک

گذاشتند و نام‌های آشنایی از میان مردان عرصه

سینما، تلویزیون، موسیقی و نقاشی مطرح

شد. بعد از آن در سال ۱۴۰۱ یک سینماگر

زن روایتی از آزار یک بازیگر را تعریف کرد

و همان موضوع باعث شد خیلی‌ها سکوت را

بشکنند و به این ماجرا پیبوندند. تعدادی از زنان

سینماگر روایت‌های مختلفی از آزار در سینما

را بازگو کردند. در نهایت صدها نفر از زنان

سینماگر، از جمله صدها بازیگر و کارگردان

زن شناخته‌شده، در بیانیه‌ای با تأیید وجود

خشونت علیه زنان در سینمای ایران، خواستار

برخورد قانونی جدی با متخلفان شدند.

و واکنش به این بیانیه، خانه سینما و جامعه

اصناف سینمای ایران نیز هر گونه خشونت به‌ویژه

خشونت جنسی به هر شکل در صنعت سینما را

محکوم کردند و خبر دادند که شورای صیانت

خانه سینما مسوول رسیدگی به اتهامات مرتبط

با خشونت رفتاری در سینماست. در مقابل زنان

سینماگر امضاکننده بیانیه، ساختار خانه سینما

را فاقد استقلال لازم برای بررسی این موارد

دانسته و در رای‌گیری، پنج سینماگر زن را

برای تشکیل یک کمیته مستقل برای پیگیری

مطالبات بیانیه و رسیدگی به موارد خشونت و

آزار علیه سینماگران زن انتخاب کردند.

در میان انبوه واکنش‌هایی که بعد از بازداشت

این بازیگر منتشر شده، برخی نوشتند از شنیدن

چنین خبری شوکه شده‌اند و فکر می‌کنند

ناگفته‌های زیادی وجود دارد، و برخی نیز

نقد‌های صریحی را به روند این بازیگر مطرح

کردند.

در این میان مطلب محراب قاسمخانی،

نویسنده، قابل تأمل است. او که نقش مستقیمی

در ورود این پهره به عرصه بازیگری نداشته گفته

است: «من نگرانم، اینکه می‌گویند سینما بی‌رحم

است درواقع مخاطب سینما، بی‌رحم است و

حالا باید بگویم که فضای مجازی از سینما هم

بی‌رحم‌تر است.»

همچنین از دیروز سکانسی از بازی این

متهم بارها بازنشر شد که در آن نقش یک

بازپرس را بازی کرده است. داستان فیلم

برگرفته از پرونده جنجالی تجاوز گروهی در

باغ‌های خمینی‌شهر اصفهان در سال ۱۳۹۰

است. در این پرونده ۶ مرد غریبه وارد یک

مهمانی خانوادگی در باغی می‌شوند و پس از

حبس کردن مردان، به‌ه زنان تجاوز می‌کنند.

بازپرس که قصد رسیدگی عادلانه به ماجرا را

دارد، با ممانعت دادستان به سفارش شهرداری

مواجه می‌شود که اعضای خانواده‌اش در این

ماجرا مورد تجاوز قرار گرفته‌اند و از ترس از

دست دادن موقعیت خود اعضای خانواده‌اش

را مجبور به رضایت می‌کند.